

ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 โรงเรียนขจรเกียรติศึกษา จังหวัดภูเก็ต

วิทยานิพนธ์
ของ
เมธัสา เถียรศรีพจมาน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ตุลาคม 2544

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยทักษิณ

คณะกรรมการควบคุม และคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยทักษิณได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(อาจารย์ ดร.วีระชัย เสมารักดี)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศึกษาสีชน มณีพันธุ์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(อาจารย์ ดร.วีระชัย เสมารักดี)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศึกษาสีชน มณีพันธุ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ อนันต์ ประศาสน์กุล)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ มะโน คำบำรุง)

มหาวิทยาลัยทักษิณ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

..... ประธานอนุกรรมการบัณฑิตศึกษา
(อาจารย์ ดร.ฉันทัส ทองช่วย)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ประกาศขอบคุณการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ จากการแนะนำช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากอาจารย์ ดร.วีระชัย เสมากักดี ประธานกรรมการ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศึกษาศิรินทร์ มณีพันธุ์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาชี้แนะตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอื้ออาทรตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณ อาจารย์ อนันต์ ประศาสน์กุล อาจารย์ ดร.พรทิพย์ เสมากักดี อาจารย์ ดร.อาคม วัดไธสง อาจารย์ ดร.โสภาค วิริโยธิน รองศาสตราจารย์ ดร.ชีรวัดน์ นิเจนตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ เจียบประเสริฐ รองศาสตราจารย์ มะโน คำบำรุง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สำราญ ไชยศร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศศิธร นันทิยานนท์ และอาจารย์ สุคนธ์ วิเชียรรัตน์ ที่ได้กรุณาแนะนำถ่ายทอดความรู้ แนวความคิด และวิธีการที่เป็นประโยชน์ต่าง ๆ ต่อการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ไม่ได้เอ่ยชื่อ ณ ที่นี้ ที่ได้กรุณาช่วยเหลือในการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนขจรเกียรติศึกษา จังหวัดภูเก็ต ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทั้งหลายที่ได้ให้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์ รวมทั้งเพื่อนนิสิต รุ่น บห.42 และทุกท่านที่เป็นกำลังใจในการทำปริญญาโทฉบับนี้

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณณัฐฐ์ เขียรศรีพจมาน คุณปารินทร์ เขียรศรีพจมาน และคุณอำนวย พัฒนพรพิริยะ ที่เป็นกำลังใจอันสำคัญยิ่งในการทำปริญญาโทฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วง

คุณค่าและประโยชน์ใด ๆ อันพึงมีจากปริญญาโทฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูตาแก่ บิดา มารดา ครู อาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

เมธัสา เขียรศรีพจมาน

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
การบริหารการศึกษา.....	7
การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา.....	11
การบริหารงานวิชาการ.....	12
การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	13
ปรัชญาการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	14
หลักการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	16
ลักษณะการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	17
รูปแบบการสอน.....	18
วิธีสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	18
การเรียนการสอนแบบทดลอง.....	22
การเรียนการสอนแบบจำลองสถานการณ์.....	23
การเรียนการสอนแบบใช้ชุดการสอน.....	24
บทบาทของผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	25
บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	26
บทบาทของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	28

บทที่	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	29
งานวิจัยในประเทศ.....	29
งานวิจัยต่างประเทศ.....	42
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	44
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	45
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	46
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
วิธีการจัดเก็บข้อมูล.....	47
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
ขั้นตอนการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
4 ผลการเก็บข้อมูล.....	49
ผลการรวบรวมข้อมูลโดยแยกตามการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	49
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบทดลอง.....	50
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบจำลองสถานการณ์.....	51
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ชุดการสอน.....	52
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	53
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบทดลอง.....	53
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบจำลองสถานการณ์.....	54
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ชุดการสอน.....	54
5 สรุปผล อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ.....	55
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	55
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	55

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
สรุปผลการวิจัย.....	56
อภิปรายผล.....	57
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	62
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป.....	62
บรรณานุกรม.....	63
ภาคผนวก.....	70
ภาคผนวก ก. หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	71
ภาคผนวก ข. กรอบคำถามเพื่อการสัมภาษณ์.....	73
ภาคผนวก ค. ข้อมูลการสัมภาษณ์.....	79
ภาคผนวก ง. รายนามกลุ่มตัวอย่าง.....	82
บทคัดย่อ.....	.86
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	89

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1. แสดงจำนวนกลุ่มประชากรที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 45
โรงเรียนขจรเกียรติศึกษา จังหวัดภูเก็ต
ตามตัวแปรระดับชั้นเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

อนาคตประเทศไทยจะเป็นอย่างไรในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม การศึกษา และ ศิลธรรม ก็ขึ้นอยู่กับสภาพปัจจุบัน หากความผูกพันทางวัฒนธรรม วิถีทางเศรษฐกิจ ความผันผวนทางการเมือง และ คุณภาพประชากรไทยยังเฉื่อยชา ก็ยิ่งต้องสร้างสมกำลังแห่งคุณภาพให้แก่ประชากรในประเทศไทยโดยพลัน

ทรัพยากรมนุษย์เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ดังนั้น เพื่อให้ทรัพยากรมนุษย์มีศักยภาพอย่างเต็มที่ การจัดการศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดปัจจัยหนึ่ง ต่อการพัฒนากระบวนการของการศึกษา คือ กระบวนการแห่งการเรียนรู้ การเรียนรู้ คือ ชีวิต และ ชีวิต คือ การศึกษา ดังนั้น หากมนุษย์ศึกษา เรียนรู้ โดยเอาชีวิตเป็นตัวตั้ง การเรียนรู้เป็นตัวหาร และ ผลสัมฤทธิ์ คือการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีความสุข แก้ปัญหาเป็น เป็นต้น เสียงเรียกร้องให้ปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ก็จะลดน้อยลงตามลำดับ รัฐจึงเร่งรีบที่จะให้เกิดการปฏิรูปการศึกษา และ มุ่งมั่นให้กระบวนการศึกษาสามารถสนองตอบความต้องการของชีวิตและสังคมอย่างเต็มที่ คณะอนุกรรมการการวางแผนพัฒนาคนและสังคม สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ.2539 (2539 : 3) มีเป้าหมายที่สำคัญคือ การมีสังคมที่พึงปรารถนา ครอบคลุมอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง และประเทศชาติมั่นคง ในการพัฒนาคนให้เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว จะต้องมีส่วนร่วมของการพัฒนาคนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม สังคมไทยมาถึงจุดเปลี่ยนที่สำคัญ ซึ่งจะเห็นได้จากการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยไปสู่ความหลากหลาย เช่น สังคม ข้าราชการ สังคมธุรกิจบริการ สังคมเทคโนโลยี สังคมเกษตร สังคมอุตสาหกรรม สังคมนานาชาติ รวมทั้งสังคมที่ทุกคนต้องการจะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรม และการตรวจสอบเพื่อความชัดเจนและโปร่งใส เมื่อสภาพสังคมมีความหลากหลาย จึงมีอิทธิพลและส่งผลต่อกระบวนการจัดการศึกษาอย่างมาก ซึ่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2542 : 5) หมวด 1 มาตรา 6 “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” ดังนั้น การจะ

พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณค่าและมีคุณภาพชีวิตที่เหมาะสมต่อสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง จะต้องจัดการศึกษามุ่งพัฒนาคนให้เกิดความสมดุลทั้งด้านสติปัญญา จิตใจ และ สังคม (สุพล วังสินธ์. 2539 : 38) ดังนั้น การจัดรูปแบบการเรียนการสอนจึงต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาและเติมเต็มความสมบูรณ์ทุกด้านของมนุษย์ หนทางหนึ่งที่สำคัญ คือ การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2542 : 14) หมวด 4 มาตรา 22 “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถ เรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และ ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” บทบาทของสถาบันการศึกษาในด้านการจัดการเรียนการสอนจึงต้องปรับเปลี่ยนสอดคล้องกับสภาพสังคม และ แนวทางการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรทางการศึกษา ที่ต้องทำความเข้าใจและยอมรับกับการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง แล้วนำมาปรับปรุงกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบเดิม โดยที่การปรับเปลี่ยนนี้จะต้องสอดคล้องกับการเรียนของนักเรียนด้วย ดังที่ สุวิทย์ และอรทัย มูลคำ (2543 : 139) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้น จะทำให้บทบาทของผู้เรียนเปลี่ยนจากผู้รับมาเป็นผู้เรียน และ เปลี่ยนบทบาทของครูจากผู้สอนหรือผู้ถ่ายทอดความรู้มาเป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน” สอดคล้องกับ โกวิท ประมวลพฤกษ์. (2523 : 58) ความสามารถของครูเป็นตัวแปรสำคัญที่จะนำไปทำนายหรือคาดหมายคุณภาพของนักเรียนได้โดยตรง ครูที่มีความสามารถสูง ย่อมชำนาญในการจัดกิจกรรมให้นักเรียนลงมือทำ อันนำไปสู่ผลการเรียนที่แท้จริง แต่ถ้าครูมีความสามารถต่ำ ก็เป็นเพียงผู้บอกความรู้ นักเรียนก็เกิดแต่ความรู้ความจำ มีนิสัยในการท่องจำ คอยฟังคำบอกจากครู ตัดสินใจเองไม่เป็น นำไปสู่คุณภาพประชากรที่ไม่เป็นผู้ผลิตผลงาน การลงมือทำกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียน เวลา และเนื้องานที่ลงมือทำจะเป็นตัวชี้คุณภาพโดยตรง กิจกรรมและเวลาลงมือทำงานนี้อยู่ในความควบคุมของครู ครูที่มีคุณภาพสูงย่อมให้ผู้เรียนเป็นผู้ตัดสินใจลงมือทำตัวเอง ประเมินตัวเอง ซึ่งเป็นลักษณะที่เรียกว่า “ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง”อย่างแท้จริง ครูที่มีคุณภาพต่ำจะเป็นผู้กำกับ ชี้นำบอกกำหนดให้ผู้เรียนเดินตาม และยังไม่ยินดีที่นักเรียนจะคิดได้เองโดยไม่เหมือนที่ครูคิด และ ประเวศ วะสี (2541 : 1) ในการเรียนการสอนแบบเอาชีวิตเป็นตัวตั้งนี้ ควรจะเปลี่ยนบทบาทจากการต้องท่องบ่นเนื้อหาวิชา มาถ่ายทอดให้นักเรียนฟัง เป็นผู้ให้ความรัก ความสนใจในชีวิตของนักเรียนแต่ละคน จัดประสบการณ์ สถานการณ์จริง รู้ศักยภาพที่แตกต่างของนักเรียนแต่ละคน และ ส่งเสริมให้นักเรียนได้นำศักยภาพนั้นมาใช้” ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการมีภารกิจอันยิ่งใหญ่ในการจัดการศึกษาเพื่อ

พัฒนาคุณภาพของประชาชน ซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าในการพัฒนาประเทศชาติ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาที่กำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบัน และเพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์และความมุ่งหมายของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หัวใจของการปฏิรูปการศึกษา คือ การปฏิรูปการเรียนรู้ เพราะการปฏิรูปการเรียนรู้จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนจากเดิมที่ครูเป็นศูนย์กลาง บอกความรู้และควบคุมกิจกรรมเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจอย่างหลากหลาย สนุกสนาน ทำทาย และมีความมั่นใจอันเป็นเครื่องหมายที่แสดงถึงกระบวนการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องและยั่งยืน

ผู้วิจัยในฐานะที่ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 โรงเรียนขจรเกียรติศึกษา จังหวัดภูเก็ต ปีการศึกษา 2544 เพื่อจะได้นำผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางสำหรับครูอาจารย์ในการวางแผน ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อทราบความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 โรงเรียนขจรเกียรติศึกษา จังหวัดภูเก็ต ปีการศึกษา 2544 ในประเด็นต่อไปนี้ การจัดการเรียนการสอนแบบทดลอง การจัดการเรียนการสอนแบบจำลอง สถานการณ์ และ การจัดการเรียนการสอนแบบใช้ชุดการสอน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้านี้ สามารถเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารโรงเรียนขจรเกียรติศึกษาจังหวัดภูเก็ต นำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้แก่นักเรียนโรงเรียนขจรเกียรติศึกษา จังหวัดภูเก็ต ให้เป็นไปตามความคาดหวังและความต้องการได้ดียิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 โรงเรียนขจรเกียรติศึกษา จังหวัดภูเก็ต ปีการศึกษา 2544 ใน 3 วิธี ตามการจัดการเรียนการสอน (ลำพอง บุญช่วย และนักวิชาการ. 2531 : 148-151, 198 – 201) ได้แก่

- 1.1 การจัดการเรียนการสอนแบบทดลอง
- 1.2 การจัดการเรียนการสอนแบบจำลองสถานการณ์
- 1.3 การจัดการเรียนการสอนแบบใช้ชุดการสอน

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 โรงเรียนขจรเกียรติศึกษา จังหวัดภูเก็ต ปีการศึกษา 2544 จำนวน 161 คน แล้วเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified sampling) โดยการแบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ตามตัวแปรระดับชั้นเรียน และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่

- กลุ่ม 1 คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 59% ลงมา
- กลุ่ม 2 คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 60 - 69%
- กลุ่ม 3 คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 70% ขึ้นไป
- กลุ่ม 4 คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 59% ลงมา
- กลุ่ม 5 คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 60 - 69%
- กลุ่ม 6 คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 70% ขึ้นไป

ได้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 6 กลุ่ม แล้วเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยยึดตามระดับชั้นเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 24 คน

3. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล การศึกษาค้นคว้ากระทำใน 2 ลักษณะ คือ

- 3.1 ข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็น

สำคัญ รวมทั้งข้อมูลจากโรงเรียนขจรเกียรติศึกษา จังหวัดภูเก็ต ในส่วนของการเลือกประชากรกลุ่มตัวอย่าง และเอกสารรายงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้

3.2 ข้อมูลภาคสนาม เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 โรงเรียนขจรเกียรติศึกษา จังหวัดภูเก็ต ปีการศึกษา 2544 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความคิดเห็นหมายถึงการแสดงทัศนะต่อการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. การจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การที่ผู้สอนเป็นผู้สร้างระบบการเรียนรู้ที่เข้มแข็ง เชื่อมต่อการเรียนรู้ของนักเรียนและกลุ่มนักเรียน มีการประเมินผล และ พัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งผลให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้เอง มีทักษะกระบวนการคิด และมีปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกในกลุ่มและระหว่างกลุ่มได้อย่างมีความสุข
3. นักเรียน หมายถึง ผู้เรียนในโรงเรียนขจรเกียรติศึกษา จังหวัดภูเก็ต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 ปีการศึกษา 2544
4. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนขจรเกียรติศึกษา จังหวัดภูเก็ต
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคล ซึ่งเรียนรู้ได้รับการฝึกฝนอบรม และได้จากการเรียนการสอน แล้วทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และ เกิดการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ขึ้นใหม่
6. การจัดการเรียนการสอนแบบทดลอง หมายถึง การเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้ทดลองปฏิบัติ เพื่อค้นหาข้อเท็จจริงจากการทดลอง ปฏิบัติ นั้น ซึ่งนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้
7. การจัดการเรียนการสอนแบบจำลองสถานการณ์ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมให้กับผู้เรียนเหมือนกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคม ซึ่งหาข้อมูลได้จากข่าวสารต่างๆ ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการแก้ปัญหา เพิ่มความมั่นใจในตัวเอง และ เติบโตกับสถานการณ์รอบด้านได้อย่างมีความสุข
8. การจัดการเรียนการสอนแบบใช้ชุดการสอน หมายถึง การเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษาด้วยตนเอง ศึกษาพร้อมกับเพื่อนเป็นกลุ่มย่อย และ ศึกษาประกอบการบรรยายของครู

9. การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (non-participant observation) หมายถึง การเฝ้ามองดู โดยที่ผู้วิจัยมิได้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องหรือร่วมการกระทำในเหตุการณ์ที่ตนกำลังเฝ้ามองดูอยู่

10. การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) หมายถึง การสุ่มตัวอย่าง ด้วยการกำหนดเกณฑ์การเลือกกลุ่มตัวอย่างไว้ล่วงหน้า หรือ กำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง แล้ว ใช้วิจารณญาณของผู้วิจัยในการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 โรงเรียนขจรเกียรติศึกษา จังหวัดภูเก็ต ปีการศึกษา 2544 บทนี้กล่าวถึง การบริหาร การบริหารการศึกษา การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา การบริหารงานวิชาการ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ บทบาทของครู บทบาทของนักเรียน บทบาทของโรงเรียน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ

การบริหารการศึกษา

มาตรา 4 แห่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้นิยามความหมายของการศึกษาไว้ว่า

“การศึกษา” หมายถึง กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ (2543 : 15) สาระที่เกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ปรากฏอยู่หลายมาตรา การจัดการเรียนการสอนที่ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เป็นจุดปรับเปลี่ยนที่สำคัญในการปฏิรูปการเรียนรู้ มีสาระสำคัญ ดังนี้

หมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ

หมวดนี้มีลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ ดังนี้

มาตรา 6 : ลักษณะคนไทยที่พึงประสงค์ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

มาตรา 7 : เป้าหมายกระบวนการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริม สิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ภาควิชาจิตวิทยา

ความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และ เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 8 : การจัดการศึกษา เป็นการศึกษาดลอดชีวิต สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาระ และ กระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา

สาระของหมวดนี้ครอบคลุมหลัก สาระ และ กระบวนการจัดการศึกษาที่เปิดกว้างให้แนวทางการมีส่วนร่วมสรรค์สร้างวิสัยทัศน์ใหม่ทางการเรียนการสอน ทั้งในและนอกระบบโรงเรียน สาระเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด ตามหมวดนี้เริ่มตั้งแต่มาตรา 22 ถึง มาตรา 30 มีสาระสำคัญ 8 เรื่องใหญ่ ๆ คือ

มาตรา 22 หลักการจัดการศึกษา ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 23 สาระการเรียนรู้ เน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับของการศึกษา ในเรื่องเกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ตลอดจนประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย การเมือง และการปกครอง ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งเรื่องการจัดการ ด้านคณิตศาสตร์ ด้านภาษา การประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข การใช้และการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลป วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้

มาตรา 24 กระบวนการเรียนรู้ ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และ ความแตกต่างของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การจริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ผสมผสาน สาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างสมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้และใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไป

พร้อมกัน จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย พ่อแม่ ผู้ปกครอง และ ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่

มาตรา 25 บทบาทของรัฐในการส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ โดยการส่งเสริมการดำเนินงานและจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ

มาตรา 26 การประเมินผลการเรียนรู้ พิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ สังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และ การทดสอบควบคู่กันไปตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา และให้นำผลการประเมินดังกล่าวมาใช้ประกอบการพิจารณาในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย

มาตรา 27 และ 28 การพัฒนาหลักสูตรแต่ละระดับ ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดหลักสูตรแกนกลาง และให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตรที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครอบครัว ชุมชน สังคม และ ประเทศชาติ

หลักสูตรต้องมีลักษณะหลากหลายตามความเหมาะสมของแต่ละระดับโดยสาระของหลักสูตรทั้งด้านวิชาการ และวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และ ความรับผิดชอบต่อสังคม

หลักสูตรระดับอุดมศึกษา เพิ่มการพัฒนาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง การค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม

มาตรา 29 บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน รวมทั้งหาวิธีการแลกเปลี่ยนการพัฒนาระหว่างชุมชน

มาตรา 30 การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

พนัส หันนาคินทร์ (2533 : 5) ให้ความหมายของการบริหารว่า การบริหารคือกระบวนการที่ผู้บริหารใช้อำนาจตลอดจนทรัพยากรต่างๆ เช่น คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ ที่มีอยู่ หรือ คาดว่าจะมี จัดการดำเนินงานของสถาบันหรือหน่วยงานนั้นๆ ให้ดำเนินไปสู่จุดหมายที่ต้องการ ส่วน สมพงษ์

เกษมสิน (2533 : 6) กล่าวว่า การบริหาร คือ การใช้ศาสตร์ และ ศิลปะ นำเอาทรัพยากร การบริหาร (administrative resources) มาประกอบการตามกระบวนการบริหาร (process of administration) ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับ สมนึก นนธิจันทร์ (2538 : 31) กล่าวว่า การบริหาร คือ กระบวนการในการดำเนินงานของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน แต่กิจกรรมนั้นจะเป็นไปในลักษณะที่แตกต่างกัน คือ มีฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่ตัดสินใจ สั่งการ อีกฝ่ายหนึ่งทำหน้าที่ปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง ที่บุคคลในองค์การร่วมกันวางไว้ โดยมีระเบียบธรรมเนียม หลักปฏิบัติ มีการใช้ทรัพยากรและเทคนิค ต่างๆ อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ธร สุนทรายุทธ (2536 : 2) อธิบายไว้ว่า การบริหารเป็นกิจกรรม ของคนตั้งแต่สองคนขึ้นไป มีการร่วมมือกันทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยใช้เทคนิคและวิธีการ ต่างๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน

จากความหมายในหลาย ๆ แนวคิด ของนักบริหารข้างต้นนี้ พอสรุปได้ว่า การบริหาร คือ กระบวนการร่วมมือของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อองค์การ โดยใช้ ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีค่าที่สุด

ชาญชัย อาจิ้นสมาจาร (2540 : 38) นิยามว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การใช้อิทธิพล (Influencing) ต่อคนกลุ่มหนึ่ง นั่นก็คือ นักเรียน เพื่อให้มีความเจริญงอกงามสู่วัตถุประสงค์ที่ได้ กำหนดโดยการใช้กลุ่มคน กลุ่มที่สอง ซึ่งได้แก่ ครู ในฐานะตัวแทน (Agent) ดำเนินการเพื่อให้วัตถุประสงค์บรรลุผลสำเร็จ ส่วน นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2527 : 4) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อ พัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรม และ คุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกับความต้องการในสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยการควบคุม สิ่งแวดล้อมให้มีต่อบุคคล เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่นอกจากนี้ ยังกล่าวว่า การบริหารการศึกษาที่จัดขึ้นในระบบโรงเรียนเป็นภารกิจของผู้บริหารและครูที่ จะร่วมกันดำเนินจัดกิจกรรม เลือกรสรร และ ควบคุมสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนในด้าน ต่างๆ ตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ ทักษะคติ ค่านิยม คุณธรรม ตลอดจนการถ่ายทอด วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีที่ดีให้แก่เด็กและเยาวชน เพื่อให้เป็นสมาชิกที่มีประสิทธิภาพใน สังคม สมดังเจตนารมณ์ของโรงเรียนที่กำหนดไว้ สำหรับธีรวิวุฒิ ประทุมณพรัตน์ และ คนอื่น ๆ (2530 : 5) ให้ทัศนะว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาตั้งแต่

สองคนขึ้นไปร่วมกันกระทำ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เจริญเติบโตทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยใช้ทรัพยากรการบริหารทั้งคน เงิน วัสดุอุปกรณ์ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษา โดยใช้ทรัพยากรมนุษย์ เงิน วัสดุอุปกรณ์ และ การจัดการ เพื่อพัฒนาคุณภาพของสมาชิกในสังคมให้มีลักษณะที่พึงประสงค์

การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา

พิสมัย ดิถะแก้ว (2540 : 49-50) กล่าวว่า การประถมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีความสำคัญมาก เพราะมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความคิด มีทักษะในการคิด วิเคราะห์ วิวิจารณ์ แก้ปัญหา มีนิสัยรักการทำงาน เสียสละ พึ่งตนเอง ตลอดจนมีความสามารถและคุณลักษณะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้โดยปกติสุข รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้มีพระราชบัญญัติการศึกษา ประถมศึกษา จัดการศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษาภาคบังคับ เด็กไทยทุกคนต้องเข้าศึกษาเล่าเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับ ส่วน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2538 : 37) กล่าวถึง เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2536 ประกอบด้วย ประการแรก โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องกับนักเรียนและท้องถิ่น สร้างและ/หรือปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับนักเรียนและท้องถิ่น ประการที่สอง โรงเรียนจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับหลักสูตรและนักเรียน ประการที่สาม โรงเรียนจัดแหล่งความรู้และส่งเสริมสนับสนุนอื่นๆ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน ประการที่สี่ โรงเรียนจัดการนิเทศการศึกษาอย่างเป็นระบบ ประการที่ห้า โรงเรียนเกณฑ์เด็กในวัยการศึกษาภาคบังคับเข้าเรียนได้บรรลุตามเป้าหมาย และได้เรียนอย่างสม่ำเสมอ ประการที่หก โรงเรียนจัดบริการแก่นักเรียน ตามสภาพพื้นฐานอย่างเหมาะสม ประการที่เจ็ด โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตร ประการที่แปด โรงเรียนมีบุคลากรเพียงพอ โดยจัดให้ปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม ประการที่เก้า โรงเรียนสนับสนุนและดำเนินการให้บุคลากรปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประการที่สิบ โรงเรียนพัฒนาบุคลากรตามความต้องการจำเป็นอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง ประการที่สิบเอ็ด โรงเรียนใช้แผนเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงาน ประการที่สิบสอง โรงเรียนบริหารงานธุรการอย่างเป็นระบบ เป็นปัจจุบัน และมีประสิทธิภาพเอื้อต่อการเรียนการสอน ประการที่สิบสาม โรงเรียนบริหารงานการเงินบัญชีและพัสดุอย่าง

เป็นระบบเป็นปัจจุบันและมีประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอน ประการที่สิบสี่ โรงเรียนวางแผนและจัดให้มีอาคารสถานที่อย่างเพียงพอและเหมาะสม ประการที่สิบห้า โรงเรียนวางแผนและใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการเรียนการสอนและชุมชน พร้อมทั้งดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพดีและปลอดภัย ประการที่สิบหก โรงเรียนจัดการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโรงเรียนอย่างครอบคลุมและต่อเนื่อง ประการที่สิบเจ็ด โรงเรียนและชุมชนร่วมมือกันในด้านการบริการและปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ และ สุรพันธ์ ยนต์ทอง (2533 : 17) กล่าวว่า การศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถขั้นพื้นฐานและให้สามารถลงสภาพอ่านออกเขียนได้ คิดคำนวณได้ มีความสามารถประกอบอาชีพตามควรแก่วัยและความสามารถได้ และสามารถดำรงตนเป็นพลเมืองดี ในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การจัดสถานศึกษาระดับประถมศึกษา รัฐจึงจัดให้การประถมศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับ กล่าวคือ เด็กทุกคนจะต้องเรียนให้จบชั้นประถมศึกษา ซึ่งมีระยะเวลาเรียนในโรงเรียน 6 ปี

การบริหารงานวิชาการ

อดิษฐ์ กำแหง (2525 : 157) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกประเภทที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาการเรียนการสอนของครู และ นักเรียน อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ประยงค์ ชูรักษ์ (2531 : 12) กล่าวว่า งานวิชาการ หมายถึง กิจกรรมทุกชนิดที่จัดขึ้นในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ อุทัย ธรรมเชโต (2531 : 76) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2527 : 7) นิยามว่า งานวิชาการ หมายถึง การดำเนินการทุกชนิดเพื่อส่งเสริมพัฒนาหรือปรับปรุงการเรียนการสอนของโรงเรียนให้มีคุณภาพ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 16) อธิบายว่า การปฏิบัติงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษาโดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ได้แก่ การทำสื่อการเรียนการสอน การจัดห้องสมุดและการนิเทศการ

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ เกิดการพัฒนาทั้งผู้เรียน ผู้สอน และ โรงเรียน อย่างได้ผลดีที่สุด

การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นพัฒนาการของแนวความคิดที่เกิดขึ้นอย่างมีการอ้างเหตุผลสนับสนุนที่ต่อเนื่องและยาวนาน อย่างแนวความคิดของเพลโต (Plato) ที่ว่า “จงจัดการศึกษาให้กับเด็กๆ ของท่านในรูปแบบของการเล่นสนุก” (Let your children 's education take from play) (กรมสามัญศึกษา 2540 : 2 อ้างอิงมาจาก Entwistle 1970 : 11) และ รูสโซ (Jean – Jacques Rousseau) “ธรรมชาติกำหนดให้เด็กเติบโตและพัฒนาตามแบบฉบับของตนเอง และ แบบฉบับนี้ก็ไม่ควรถูกขัดขวางหรือทำลาย” (Nature provides for the Child 's growth in her own fashion and this should never be thwarted) (กรมสามัญศึกษา 2540 : 2 อ้างอิงมาจาก Darling 1994 : 2) สุพิน บุญชูวงศ์ (2539 : 25) กล่าวถึง กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางว่า กิจกรรมประเภทนี้ นักเรียนเป็นแกนกลางในการประกอบกิจกรรม ส่วนครูจะทำหน้าที่ประสานงานคอยส่งเสริมให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรม แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างปฏิบัติกิจกรรม ทำให้บรรยากาศของการเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดี และกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางนี้ ยังแยกออกเป็นสองลักษณะ คือ กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดกลุ่มนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสทำงานเป็นกลุ่ม รู้จักกลไกของการทำงานร่วมกัน และ กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อสอดคล้องและส่งเสริมความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน โดยให้นักเรียนพัฒนาความสามารถของตนเอง สำหรับ กรมการฝึกหัดครู (2530 : 25) กล่าวว่า การสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (student orientate) การสอนแบบนี้ผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นผู้ประสาน ตลอดจนเป็นผู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรม และ แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างปฏิบัติกิจกรรม การที่ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดั่งนั้น ผู้เรียนต้องมีความสนใจ และต้องการเรียนจริงๆ คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ (2543 : 21) ให้ความหมายของการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด หมายถึง การกำหนด จุดหมาย สาระ กิจกรรม แหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียน และการวัดผลประเมินผล ที่มุ่งพัฒนา คน และ ชีวิต ให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ตามความสามารถ สอดคล้องกับ ความถนัด ความสนใจ และ ความต้องการของผู้เรียน วัฒนาพร ระเบียบทุกข์ (2542 : 11) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิต เหมาะสมกับความสามารถ และ ความสนใจของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอน จนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

กรมวิชาการ (2521 : 1) นิยามว่า การสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง หมายถึง การสอนที่มุ่งจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิต เหมาะกับความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอนจนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

สรุปได้ว่า การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หมายถึง การสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยกาย และ ใจ ของตนเอง

ปรัชญาการศึกษาที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

วรรณจรรย์ มั่งสิงห์ (วัฒนาพร ระงับทุกข์.2542 : 19 ; อ้างอิงมาจาก วรรณจรรย์ มั่งสิงห์.2541)ได้สรุป ปรัชญาสร้างสรรค์ความรู้นิยม (constructivism) ว่า ความรู้และความเชื่อเกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียน แต่ไม่ได้มองว่าผู้เรียนเป็นผู้ไม่มีความรู้ หรือ ความคิดเห็นทางทฤษฎีเกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียนมาก่อน แต่เชื่อว่าผู้เรียนนำประสบการณ์ และความเข้าใจเข้ามาในห้องเรียนด้วย เมื่อพบสารสนเทศใหม่เขาจะนำสิ่งที่เขารู้มาดูดซับ (assimilate) สารสนเทศ นั้น หรือ ปรับเปลี่ยน (accommodate หรือ reframe) สิ่งที่เขาารู้ให้สอดคล้องกับความเข้าใจใหม่ที่เขาได้รับกระบวนการได้มาซึ่งการนี้เป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ทั้งด้าน ประการที่สอง คือ ผู้เรียนเป็นผู้ให้ความหมายแก่ประสบการณ์หรือสิ่งที่เรียน โดยปกติครูจะเป็นผู้อธิบายความหมายให้กับผู้เรียน เช่น บทประพันธ์นี้หมายความว่าอย่างไร เหตุการณ์อะไรที่สำคัญในประวัติศาสตร์ ภาพเขียนนี้สื่อความหมายอะไร เป็นต้น ผู้เรียนจะแปลความหมาย หรือ ตีความถ้อยคำหรือข้อความที่ได้รับให้เป็นความเข้าใจโดยใช้ค่านิยมและความเชื่อที่เขามีอยู่ รวมทั้งการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ความหมายจะถูกสร้างขึ้นและปรับแต่งโดยประสบการณ์ที่มีมาก่อนของผู้เรียน บางครั้งประสบการณ์และความเชื่อเดิมที่ผู้เรียนมีอยู่อาจขัดแย้งกับหลักการที่ผู้เรียนจะต้องเรียนจากห้องเรียน ความคิดความเข้าใจดังกล่าวเป็นสิ่งที่ปรับเปลี่ยนได้ยาก และจะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน การสอนที่มีประสิทธิภาพจะต้องคำนึงถึงเรื่องนี้ด้วย ประการที่สาม กิจกรรมการเรียนรู้ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้าถึงประสบการณ์ ตามความรู้ และ ความเชื่อของตน การสอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามแนวคิดของกลุ่มสร้างสรรค์ความรู้นิยม (constructivist) จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้สิ่งที่เขารู้เพื่อแปลความหมายข้อสนเทศใหม่ และ สร้างความรู้ใหม่ หน้าที่ของครู คือ ค้นหาประสบการณ์และความเข้าใจที่มีมาก่อนของนักเรียนและใช้สิ่งที่นักเรียนรู้เป็นจุดเริ่มต้นของการสอน ประการที่สี่ การเรียนรู้เป็นกิจกรรมทางสังคมซึ่งเกิดขึ้นโดย

การสืบเสาะร่วมกัน ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้เข้าใจลึกซึ้งยิ่งขึ้น เมื่อเขาสามารถเสนอและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่น พินิจพิเคราะห์ความเห็นของผู้อื่น และ ขยายทัศนะของตนให้กว้างขวางขึ้น และ วัฒนาพร ระวังบุทซ์ (2541 : 11-12) กล่าวว่า มีปรัชญาการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางสี่สาขา ดังนี้ สาขาแรก ปรัชญาพิพัฒนนิยม (progressive) มองว่าการศึกษาคือต้องพัฒนาผู้เรียนทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม อาชีพ และสติปัญญา สิ่งที่เรียนควรเป็นประโยชน์สัมพันธ์สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน และสังคมของผู้เรียนให้มากที่สุด รวมทั้งส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยทั้งในและนอกห้องเรียน และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองและสังคมเพื่อผู้เรียนจะได้ปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้อย่างมีความสุข ไม่ว่าจะสังคมจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรก็ตาม ผู้เรียนจะต้องรู้จักแก้ปัญหาได้ ปรัชญาสาขานี้ให้ความสำคัญกับผู้เรียนมาก เพราะถือว่าการเรียนรู้จะเกิดได้ดีก็ต่อเมื่อผู้เรียนได้ประสบการณ์ตรงหรือลงมือทำด้วยตนเอง (learning by doing) และได้ทำงานร่วมกัน (participation) เพื่อให้การเรียนการสอนตรงตามความต้องการ เหมาะสมกับความถนัดและความสามารถของผู้เรียนมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็อยู่ร่วมกับคนอื่นได้มากขึ้นด้วย ประการที่สอง ปรัชญาปฏิรูปนิยม (reconstructionism) จุดมุ่งหมายหลักของการศึกษาในแนวทางนี้ คือ การศึกษาจะต้องเป็นไปเพื่อการปรับปรุง พัฒนา และ สร้างสรรค์สังคมใหม่ที่ดีและเหมาะสมกว่าเดิม ผู้เรียนจะได้รับ การปลูกฝัง ให้ตระหนักในคุณค่าของสังคม เรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกันเพื่อเป้าหมายในการแก้ปัญหาของสังคมในอนาคต ผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนให้รู้จักเทคนิคและวิธีการต่างๆ ที่จะทำความเข้าใจและแก้ปัญหาของสังคม ในแนวทางของประชาธิปไตย ประการที่สาม ปรัชญาอัตถิภาวะนิยม (existentialism) มีความเชื่อว่า เป้าหมายของการศึกษา คือ การมุ่งมั่นที่จะพัฒนาให้คนมีอิสรภาพ และมีความรับผิดชอบ ซึ่งสิ่งนี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อเปิดโอกาสหรือยอมให้ผู้เรียนมีสิทธิเสรีภาพที่จะเป็นผู้เลือกเอง ครูเป็นเพียงผู้กระตุ้นส่งเสริมการเรียนรู้ หลักสูตรจะเป็นเนื้อหาสาระที่ประกอบด้วยทุกสาขาวิชาเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัด และ ความสนใจของตนเอง กระบวนการเรียนการสอนยึดหลักให้ผู้เรียนได้มีโอกาสรู้จักตนเองโดยมีครูเป็นผู้กระตุ้นโดยใช้คำถามนำไปสู่เป้าหมายที่ผู้เรียนแต่ละบุคคลต้องการ ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน ประการที่สี่ ปรัชญาการศึกษาตามแนวพุทธศาสตร์ (buddhistic philosophy of education) เชื่อว่ามนุษย์มีศักยภาพที่จะสามารถจัดกิเลสและควบคุมพฤติกรรมของตนให้เป็นไปในแนวทางที่ดี จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน จะมุ่งให้ผู้เรียนเป็นผู้กระทำเอง เรียนรู้ด้วยตนเอง และมีการประยุกต์หลักอริยสัจสี่ คือ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

จากแนวคิดของปรัชญาการศึกษา สรุปได้ว่า ปรัชญาการศึกษาต่างเน้นความสำคัญของผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีความอิสระที่จะเลือกเรียนได้ตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถตามวิถีทางประชาธิปไตย ครูจะทำหน้าที่ให้คำปรึกษา และ เอื้ออำนวยความสะดวกต่อผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น แล้วผู้เรียนก็จะเกิดการพัฒนาด้านสติปัญญา สังคม และ อารมณ์

หลักการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2541 : 20) กล่าวถึง หลักการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียน เพื่อให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างได้ผล การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ควรยึดหลัก ดังต่อไปนี้ ประการแรก การเรียนเป็นกระบวนการที่ควรเป็นไปอย่างมีชีวิตชีวา ดังนั้น ผู้เรียนจึงควรมีบทบาทรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ประการที่สอง การเรียนรู้เกิดขึ้นได้จากแหล่งต่างๆ กัน มิใช่จากแหล่งใดแหล่งหนึ่งเพียงแหล่งเดียว ประสบการณ์ความรู้สึกนึกคิดของแต่ละบุคคลถือว่าเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญ ประการที่สาม การเรียนรู้ที่ดีจะต้องเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากความเข้าใจ จึงจะช่วยให้ผู้เรียนจดจำและสามารถใช้การเรียนรู้นั้นให้เป็นประโยชน์ได้ การเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบด้วยตนเองนั้น มีส่วนช่วยให้เกิดความเข้าใจลึกซึ้งและจดจำได้ดี ประการที่สี่ การเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ที่มีความสำคัญ หากผู้เรียนเข้าใจและมีทักษะในเรื่องนี้แล้ว จะสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และคำตอบต่างๆ ที่ตนต้องการ ประการที่ห้า การเรียนรู้ที่มีความหมายแก่ผู้เรียน คือ การเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน กรมการฝึกหัดครู (2530 : 28) กล่าวถึงหลักในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ดังนี้ ประการแรก ให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง (construct) ดังนี้ ประการแรก แสวงหาข้อมูล ศึกษาทำความเข้าใจ คิดวิเคราะห์ ตีความ แปลความ สร้างความหมายแก่ตนเอง สังเคราะห์ข้อมูล สรุปข้อความรู้ ประการที่สอง ให้ผู้เรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ให้มากที่สุด (participation) ประการที่สาม ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกัน และได้แลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ความคิด และประสบการณ์แก่กันและกันมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ (interaction) ประการที่สี่ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ กระบวนการ ควบคู่ไปกับ ผลงาน /ข้อความรู้ที่สรุปได้ (process product) ประการที่ห้า ให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (application) และ หน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 10 (สุพล วงสินธ์.2539 : 38-39 ; อ้างอิงมาจาก หน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 10.2539)

กล่าวถึงหลักการจัดการศึกษาที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางเจ็ดประการ ได้แก่ ประการแรก การเรียนรู้ทั้งมวลควรมีความหมายกับนักเรียน (meaningful) ประการที่สอง การเรียนรู้เป็นทรัพย์สินทางปัญญาเฉพาะบุคคล (personal possession) ประการที่สาม การเรียนรู้ที่ดีต้องมีการประยุกต์ใช้ได้ อย่างกว้างขวาง (generalization and application) ประการที่สี่ การเรียนรู้ควรตอบสนองของความแตกต่างระหว่างบุคคล (individual differences) ประการที่ห้า ผู้เรียนเป็นผู้ทำกิจกรรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (active agents of learning) ประการที่หก การจัดการเรียนการสอนควรเป็นบูรณาการ และการพัฒนาการในตัวผู้เรียนอย่างสมบูรณ์ (wholeness) ประการที่เจ็ด ผลสำเร็จในการจัดการศึกษาได้จากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ (learning behavior) หลักการจัดการศึกษาที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ (participation) เกิดการรู้จริงเห็นจริงด้วยตนเอง (insight) มีความเป็นตัวของตัวเอง (autonomy) และมีเสรีภาพแห่งการเรียนรู้ (freedom) ตลอดจนให้ความสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ (process) เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพของตนและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สรุปได้ว่าหลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางก็คือ การส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตัวเอง มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ลักษณะการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

สไว พักขาว (2542 : 9) กล่าวถึง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง มีลักษณะสำคัญ ดังนี้ ประการแรก ผู้สอนจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้เอง (construct) ประการที่สอง ผู้สอนใช้ทักษะกระบวนการ (process) คือ กระบวนการคิด (thinking process) และกระบวนการกลุ่ม (group process) เพื่อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง ประการที่สาม ผู้สอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างแท้จริง (participation) ลงมือคิดปฏิบัติสรุปความรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ (interaction) ทั้งสมาชิกในกลุ่ม และ สมาชิกระหว่างกลุ่ม และ ปฏิสัมพันธ์กับครู ประการที่สี่ ผู้สอนสร้างบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งบรรยากาศทางกายภาพ และจิตใจ เพื่อให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุข (happy learning) ประการที่ห้า ผู้สอนมีการวัดและ ประเมินผลทั้งทักษะกระบวนการและเนื้อหาสาระซึ่งเป็นการประเมินตามสภาพจริง (authentic

assessment) ประการที่หก ผู้สอนพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน (application) ประการที่เจ็ด ผู้สอนเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก (facilitator)

รูปแบบการสอน

วัฒนาพร ระจับทุกซ์ (2542 : 21) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกับแนวคิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (self-directed learning หรือ learner independence) โดยมีหลักการสำคัญ คือ ผู้เรียนจะเป็นผู้ให้ข้อมูล หรือเตรียมเนื้อหาเพื่อทำกิจกรรมในชั้นเรียนโดยใช้ประสบการณ์ ความรู้ และ ความชำนาญของผู้เรียนแต่ละคนเป็นฐาน และได้เสนอรูปแบบหรือระดับของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไว้สามระดับ คือ ระดับแรก Student – Centred Class รูปแบบนี้ครูจะยังมีบทบาทอยู่โดยเป็นผู้เตรียมเนื้อหา วัสดุอุปกรณ์ และสื่อทั้งหมด นักเรียนเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีครูคอยดูแลกำกับ กิจกรรมในลักษณะนี้ส่วนมากเป็นกิจกรรมกลุ่ม หรือจับคู่ ประการที่สอง Learner – based Teaching รูปแบบนี้ครูจะลดบทบาทลง โดยทำหน้าที่เป็นผู้กระตุ้นหรือมอบหมายให้ผู้เรียนค้นคว้าเนื้อหาข้อมูลของเรื่องที่จะเรียนหรือจัดทำสื่อการเรียนขึ้นโดยใช้ความรู้ ประสบการณ์ และ ความชำนาญพิเศษของผู้เรียน ประการที่สาม Learner Independence หรือ Self-directed Learning เป็นแบบที่ผู้เรียนเป็นอิสระจากชั้นเรียน ผู้เรียนสามารถเลือกศึกษาจากสื่อที่จัดไว้ในห้อง หรือศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง แล้วเลือกทำงานหรือฝึกปฏิบัติ ตามต้องการ ตามความสนใจ และ ศักยภาพของตน โดยอาจศึกษาตามลำพังหรือจับคู่กับเพื่อนก็ได้

สรุปได้ว่า รูปแบบการสอน เป็นกระบวนการพัฒนาผู้เรียน ด้วยการค้นคว้าความรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ทำงานเป็นกลุ่ม และครูคอยชี้แนะให้คำปรึกษา ซึ่งวิธีสอนนั้นมีมากมาย

วิธีสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

อรทัย มุลคำ และคนอื่น ๆ (2542 : 30-31) ได้เสนอวิธีการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ดังนี้ เกมส์การศึกษา (education game) สถานการณ์จำลอง (simulation) กรณีตัวอย่าง (case study) บทบาทสมมติ (role-play) แก๊สถานการณ์ (situation) โปรแกรมสำเร็จรูป (programme instruction) ศูนย์การเรียนรู้ (learning centre) ชุดการสอน (instructional package) คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (computer assisted) โครงการ (project) การทดลอง (experimentary) การ

ถามตอบ (question-answer) อภิปรายกลุ่มย่อย (small group discuss) การแก้ปัญหา (problem-solving) สืบสวนสอบสวน (inquiry) กลุ่มสืบค้นความรู้ (group investication) กลุ่มสัมพันธ์ (group process) การเรียนรู้แบบร่วมมือ (cooperative learning) ความคิดรวบยอด (concept attainment) อริยสัจ 4 (4 nobel truth method) ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (self directed learning) ทักษะศึกษานอกสถานที่ (field trip) การเรียนรู้จากห้องสมุด (library study) พัฒนาการกระบวนการคิด (inductive thinking) ปทัสฐานของกลุ่ม (norminal group) งานวิเคราะห์ภาคสนาม (force field analysis) ศิลป์สร้างสรรค์ (creative arts) พิเคราะห์แหล่งข้อมูล (resources identification) และ การนำเสนอโดยวีดีโอ (vdo presentation) ส่วน สุพิน บุญชูวงศ์ (2539 : 54-73) อธิบายวิธีสอนแบบนักเรียนเป็นศูนย์กลางไว้สิบเอ็ดวิธี ได้แก่ วิธีสอนแบบทดลอง (laboratory meyhod) วิธีสอนแบบโครงการ (project method) วิธีสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ (learning center) วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน (inquiry method) วิธีสอนแบบแบ่งกลุ่มทำงาน (committee work method) วิธีสอนแบบอุปนัย (inductive method) วิธีสอนแบบนิรนัย (deductive method) วิธีสอนแบบแสดงบทบาท (role playing) วิธีสอนแบบวิทยาศาสตร์ (scientific method) และ กรมวิชาการ (2521 : คำชี้แจง) ได้ชี้แจงว่าการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้คิดค้นความรู้และลงมือปฏิบัติหรือกระทำจริงทุกขั้นตอน จนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเป็นการสอนเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการแสวงหาความรู้ จึงต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้และเทคนิควิธีการสอนหลาย ๆ แบบ วิธีการสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางมีหลายวิธี เช่น การสอนแบบใช้เกม (educational game) วิธีสอนแบบใช้สถานการณ์จำลอง (simulation) วิธีสอนแบบใช้กรณีตัวอย่าง (case study) วิธีการสอนแบบใช้บทบาทสมมติ (role-play) วิธีสอนแบบเผชิญสถานการณ์ วิธีสอนแบบสำเร็จรูป (programmed instruction) วิธีสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ (learning center) วิธีสอนแบบใช้ชุดการสอน (instructional package) วิธีสอนแบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (compter assited instruction) วิธีสอนแบบโครงการ (project) วิธีสอนแบบทดลอง (experimetary) วิธีสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อย (small group discussion) วิธีสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ (group process) วิธีสอนแบบให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (self directed learning) วิธีสอนแบบทัศนศึกษานอกสถานที่ (field trip) สำหรับ วัฒนาพร ระวังบุทข์ (2542 : 15-52) กล่าวว่า มีเทคนิคการจัดการเรียนการสอนอยู่มากมายหลายวิธีที่ส่งเสริมและให้ความสำคัญกับผู้เรียนในฐานะศูนย์กลางของการเรียน ซึ่งครูสามารถเข้าไปปรับให้เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน จุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาหรือสาระการเรียนรู้ต่างๆ ดังนี้ ประการแรก การ

จัดการเรียนการสอนทางอ้อม (indirect Instruction) มีแนวคิดพื้นฐานว่า ยิ่งผู้เรียนมีวุฒิภาวะสูงขึ้น ยิ่งต้องมีความรับผิดชอบที่จะต้องค้นหา ค้นพบข้อความรู้ และสรุปข้อความรู้จากประสบการณ์การเรียนรู้ของตนเองมากขึ้น ตัวอย่างเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนทางอ้อม ซึ่งเน้นการสร้างสรรค์ความรู้ ได้แก่ การเรียนแบบสืบค้น (inquiry) แบบค้นพบ (discovery) แบบแก้ปัญหา (problem solving) แบบสร้างแผนผังความคิด (concept mapping) แบบใช้กรณีศึกษา (case studies) แบบตั้งคำถาม (question) และแบบใช้การตัดสินใจ (decision making) ประการที่สอง การศึกษาเป็นรายบุคคล (individual study) เป็นแนวทางหนึ่งของการเรียนรู้ที่ผู้เรียนแต่ละคนปฏิบัติเพื่อพัฒนาตนเองและฝึกทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต เทคนิคนี้เริ่มต้นโดยครูหรือผู้เรียนเป็นผู้กำหนดหัวข้อปัญหาหรือโครงการตามสาระการเรียนรู้ที่กำหนด โดยผู้เรียนต้องศึกษา วิเคราะห์ สรุปอ้างอิง และสรุปข้อความรู้บนพื้นฐานของการวิเคราะห์ และประเมินผลกระบวนการ ครูต้องใช้เทคนิคการประเมินในด้านการให้ข้อมูลป้อนกลับ และการตรวจแก้งาน โดยใส่ไว้ในสื่อที่ผู้เรียนใช้หรือใช้ร่วมกันไปกับกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน การศึกษาเป็นรายบุคคล สามารถปรับใช้ได้หลาย ๆ สถานการณ์ ตั้งแต่การเรียนในชั้นที่มีครูคอยดูแลควบคุม จนถึงการศึกษาค้นคว้าในห้องสมุดที่ผู้เรียนต้องกำกับการเรียนรู้ของตน โดยหัวข้อที่ศึกษาจะเป็นไปตามข้อกำหนดของรายวิชาหรือไม่ก็ได้ ครูอาจใช้วิธีนี้กับผู้เรียนทั้งห้องเรียน กับกลุ่ม หรือกับผู้เรียนแต่ละคนก็ได้ กิจกรรมที่ครูสามารถเลือกใช้ให้ผู้เรียนปฏิบัติในการศึกษาเป็นรายบุคคล มีดังนี้ รายงาน การระดมพลังสมอง การค้นคว้าอย่างมีอิสระ เรียงความ การแก้ปัญหา การเรียนเสริม โครงการ การตัดสินใจ ศูนย์การเรียน แบบจำลอง คู่สัญญา ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การทำนิตยสาร การมอบหมายงานเป็นรายบุคคล เกม ชุดการสอน การสืบค้น คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ประการที่สาม ชุดการสอนประกอบการบรรยายของครู (instruction package) เป็นกิจกรรมที่ได้รับการออกแบบอย่างมีระบบ โดยจัดไว้ในกล่องสำหรับช่วยครูผู้สอน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้พร้อม ๆ กันตามเวลาที่กำหนด ตัวอย่างชุดการสอนประกอบการบรรยายของครู ดังนี้ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (computer assisted instruction:CAI) บทเรียนสำเร็จรูป (programmed text) ประการที่สี่ การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นการปฏิสัมพันธ์ (interactive instruction) เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางวิธีหนึ่ง เน้นการอภิปราย การแบ่งปันความรู้ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การถาม-ตอบ และการทำงานกลุ่มย่อยแบบร่วมมือกัน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีปฏิริยาและตอบสนองต่อความรู้ ประสบการณ์ และความคิดเห็นของครูและเพื่อน ๆ ผู้เรียนจะได้ฝึกการจัดระบบความคิด การโต้แย้งอย่างมีเหตุผล และการ

พัฒนาทักษะทางสังคม กิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นการปฏิสัมพันธ์ ประกอบด้วย การได้วาทิ กลุ่ม Buzz การอภิปราย การระดมพลังสมอง กลุ่ม 1-3-6 การเรียนแบบร่วมมือ กลุ่มแก้ปัญหา กลุ่มติว การประชุมแบบต่างๆ บทบาทสมมติ และกลุ่มสืบค้น ประการที่ห้า การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นประสบการณ์ เป็นวิธีการส่งเสริมการรับความรู้จากประสบการณ์และการสะท้อน (reflection) ความคิดเห็นที่มีต่อสิ่งต่างๆ ทั้งด้านเทคนิควิธีการปฏิบัติของผู้เรียนแต่ละบุคคล และกระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนจะได้ตรวจสอบการเรียนรู้ของตน และได้รับประสบการณ์ด้านอารมณ์ความรู้สึกที่จะนำมาปรับความรู้สึก เจตคติ และค่านิยมของตน ประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียน ประกอบด้วย เกม (game) กรณีตัวอย่าง (case study) สถานการณ์จำลอง (simulation) ละคร (acting or dramatization) บทบาทสมมติ (role-play) ประการที่หก การเรียนแบบร่วมมือ (cooperative learning) การเรียนแบบร่วมมือเป็นวิธีการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้แก่ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วย สมาชิกที่มีความรู้ ความสามารถแตกต่างกัน โดยที่แต่ละคนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้ และในความสำเร็จของกลุ่ม ทั้งโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้ รวมทั้งการเป็นกำลังใจแก่กันและกัน คนที่เรียนเก่งจะช่วยเหลือคนที่อ่อนกว่า สมาชิกในกลุ่มไม่เพียงแต่รับผิดชอบต่อการเรียนของตนเองเท่านั้น หากแต่จะต้องร่วมรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของเพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ความสำเร็จของแต่ละบุคคลคือความสำเร็จของกลุ่ม ตัวอย่างเทคนิคที่ใช้ในการเรียนแบบร่วมมือ ดังนี้ Jigsaw , Jigsaw2 , Teams – Games – Tournaments (TGT) , Student Teams and Achievement Divisions (STAD) , Team Assisted Individualization (TAI) , Group Investigation (GI) , Learning Together (LT) , Numbered Heads Together (NHT) , Co-op Co-op ประการที่เจ็ด การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (participation learning) การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ประกอบด้วยหลักการเรียนรู้พื้นฐาน สองอย่าง คือ ประการแรก การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (experiential learning) ประการที่สอง กระบวนการกลุ่ม (group process) ประการที่แปด การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เป็นการนำเอาความรู้สาขาวิชาต่างๆ ที่สัมพันธ์กันมาผสมผสานกัน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเกิดประโยชน์สูงสุด การเรียนการสอนแบบบูรณาการจะเน้นองค์รวมของเนื้อหา มากกว่าองค์ความรู้ของแต่ละรายวิชา และเน้นที่การสร้างความรู้ของผู้เรียนมากกว่าการให้เนื้อหาโดยตัวครู การบูรณาการการเรียนการสอน

สามารถทำได้สองลักษณะ คือ แบบสหวิทยาการ (interdisciplinary) และ แบบพหุวิทยาการ (multidisciplinary)

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยกายและใจของตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้และสามารถนำความรู้ไปใช้เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้ วิธีการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางมีหลายวิธี ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาเพียงสามวิธี ได้แก่ วิธีสอนแบบทดลอง วิธีสอนแบบจำลองสถานการณ์ และ วิธีสอนแบบใช้ชุดการสอน

การจัดการเรียนการสอนแบบทดลอง

สุพิน บุญชูวงศ์ (2539 : 54) กล่าวว่า วิธีสอนแบบทดลอง หมายถึง วิธีสอนที่ให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าตนเองจนเกิดความรู้ ความเข้าใจ เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริง พิสูจน์สมมติฐาน หรือ ค้นพบข้อความต่างๆ จุดมุ่งหมายของวิธีสอนแบบทดลอง สามประการ คือ ประการแรก เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้จากประสบการณ์ตรงโดยการสังเกตและทดลอง ประการที่สอง เพื่อให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการทดลองซึ่งจะช่วยให้นักเรียนสนใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น ประการที่สาม เพื่อพัฒนาทักษะในการใช้เครื่องมือต่างๆ ในการทดลอง ส่วน ลำพอง บุญช่วย (2531 : 148) กล่าวถึงวิธีการสอนแบบทดลองว่า เป็นวิธีสอนที่นิยมใช้ในการสอน เพื่อให้นักเรียนค้นหาความจริงด้วยตนเอง ในการสอนโดยการทดลองนั้น ครูจะยกปัญหาขึ้นมากกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสงสัยใคร่หาคำตอบ ครูจะไม่อธิบายหลักการหรือทฤษฎีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหา แต่ครูจะให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติทดลองด้วยตนเอง จากการที่นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติเองนี้จะทำให้ทราบคำตอบของปัญหา โดยดูจากผลที่ได้จากการทดลอง การสอนโดยวิธีทดลองนี้เป็นการเรียนที่นักเรียนมีส่วนร่วมในการกระทำ เป็นการเรียนรู้ที่เรียกว่า active learning ผู้เรียนจะไม่เกิดความเบื่อหน่าย สำหรับ วไลพร คุณุณภัย (2530 : 72) กล่าวถึงวิธีการสอนแบบทดลองว่า วิธีสอนแบบทดลองหรือแบบปฏิบัติการ เป็นการสอนที่การกระทำ ซึ่งใช้ประสบการณ์ตรงเพื่อให้ได้ผลผลิตหรือข้อเท็จจริงจากการสอบสวนค้นคว้า ทดลองและสังเกตเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม ดังนั้นวิธีสอนแบบนี้จึงใช้ได้ทั้งในวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ศิลปปฏิบัติ สังคมศาสตร์ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ อาชีวศึกษา และธุรกิจ จุดมุ่งหมายของวิธีสอนแบบทดลอง ห้าประการ คือ ประการแรก เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ความเข้าใจจากประสบการณ์ตรง

โดยการสังเกตและการทดลอง ประการที่สอง เพื่อฝึกให้ผู้เรียนมีทักษะคล่องแคล่วในการนำไปใช้ ประการที่สาม เพื่อฝึกให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์และแสดงความคิด ประการที่สี่ เพื่อเร้าใจผู้เรียนสนใจในบทเรียนยิ่งขึ้น ประการที่ห้า เพื่อฝึกให้ผู้เรียนรู้จักการแก้ปัญหาในสภาพการณ์ต่างๆ ได้นอกจากนี้ กรมการฝึกหัดครู (2530 : 72-74) กล่าวว่า วิธีสอนแบบทดลองหรือแบบปฏิบัติการ เป็นการสอนที่เป็นการกระทำ ซึ่งใช้ประสบการณ์ตรง เพื่อให้ได้ผลผลิตหรือข้อเท็จจริงจากการสอบสวน ค้นคว้า ทดลอง และ สังเกตเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่ม ดังนั้น วิธีสอนแบบนี้จึงใช้ได้ทั้งในวิชาวิทยาศาสตร์ คหกรรมศาสตร์ ศิลปปฏิบัติ สังคมศาสตร์ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ อาชีวศึกษา และธุรกิจ

สรุปได้ว่า วิธีการสอนแบบทดลอง เป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนค้นหาความจริง ได้จากการลงมือปฏิบัติ เป็นการฝึกให้ผู้เรียนคิด สร้างสรรค์ และ สรุปผลจากการทดลองนั้นๆ

การจัดการเรียนการสอนแบบจำลองสถานการณ์

กรมวิชาการ (2521 : 13) กล่าวถึง วิธีสอนแบบใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ คือ วิธีการสอนที่มีการเชื่อมโยงการกระทำกับการคิดวิเคราะห์เข้าด้วยกัน โดยให้ผู้เรียนได้เผชิญสถานการณ์ ลักษณะต่างๆ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของประสบการณ์ที่จะเกิดขึ้นในชีวิตจริง ฝึกให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นใน คำครู ได้นำความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร มาสรุปประเด็นเพื่อประเมินค่าว่าสิ่งใดถูกต้องดีงาม เกิดประโยชน์ สิ่งใดบกพร่อง ไม่ถูกไม่ตรงในการตัดสินใจ จุดมุ่งหมายของวิธีสอนแบบใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ ห้าประการ คือ ประการแรก เพื่อให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ด้วยการเผชิญสถานการณ์ ต่างๆ ที่หลากหลายซึ่งเป็นสถานการณ์จริง ประการที่สอง เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักเลือกตัดสินใจได้ถูกต้อง ประการที่สาม เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักใช้เกณฑ์ต่างๆมาใช้ในการตัดสินใจเพื่อให้นำไปสู่การปฏิบัติ ประการที่สี่ เพื่อฝึกให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในตนเอง ประการที่ห้า เพื่อให้ได้เกิดการเรียนรู้และมี ทักษะในการแก้ปัญหาซึ่งจะเกิดขึ้นในการดำรงชีวิต สุวรรณิ ศรีคุณ (2527 : 123) กล่าวถึงการสอน แบบใช้สถานการณ์จำลองว่า การสอนแบบใช้สถานการณ์จำลอง เป็นอีกวิธีหนึ่งของการนำทฤษฎีการ เรียนรู้ที่เน้นความเป็นมนุษย์มาใช้ในการสอน วัตถุประสงค์ของการสอนวิธีนี้เพื่อสะท้อนสภาพปัญหา ในสังคม สภาพที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง เพียงแต่ย่อส่วนจำลองมาให้นักเรียนมองเห็น ได้สัมผัสใกล้ ชิด เป็นการกระตุ้นเร้า การแก้ปัญหา และสร้างความรู้สึกว่า ตนเป็นหน่วยหนึ่งของสังคม การช่วย เหลือแก้ปัญหา แม้จะมาจากหน่วยเล็กๆ ก็มีผลต่อส่วนรวมได้ ครูจะกำหนดสถานการณ์สมมติขึ้นมา

เป็นการจำลองปัญหาของสังคม เช่น ปัญหาความไม่รับผิดชอบต่อสมบัติสาธารณะ ปัญหาความขัดแย้งในค่านิยม ปัญหาความแตกต่างเรื่องรายได้ ปัญหาความไม่เข้าใจกันระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ฯลฯ สถานการณ์ที่กำหนดมานั้น จะมีบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องมาด้วย ครูมอบหมายให้นักเรียนแสดงบทบาทที่กำหนดให้ ส่วนที่เหลือจะเป็นผู้ดูกลุ่ม ผู้แสดงเมื่อคำตอบหรือวิธีแก้ปัญหาได้แล้ว จะเปิดเผยให้เพื่อนทราบว่าตนรับบทบาทเป็นอะไร และเปิดให้ชั้นอภิปรายได้เต็มที่ ส่วนวไลพร คุณุโทย (2530 : 76) กล่าวว่า การสร้างสถานการณ์จำลอง คือ การจัดสภาพแวดล้อมเลียนแบบของจริงให้ใกล้เคียงสภาพความเป็นจริงมากที่สุด และให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดแก้ปัญหา และ ตัดสินใจจากสถานการณ์ที่เขากำลังเผชิญอยู่นั้น เมื่อผู้เรียนได้ฟัง หรือได้ดู หรือได้ร่วมบทบาทจากการแสดงบทบาทสมมติในสถานการณ์ที่สร้างขึ้นแล้ว จะต้องใช้ความคิดหาเหตุผลที่เหมาะสมเสียก่อน จึงจะตัดสินใจแก้ปัญหาได้ สำหรับ ลำพอง บุญช่วย (2531 : 151) กล่าวว่าวิธีสอนแบบจำลองสถานการณ์ (simulation techniques) คือ วิธีการสอนที่ครูยกเอาปัญหาใดปัญหาหนึ่งมาสร้างเป็นสถานการณ์ขึ้นเพื่อให้นักเรียนคิดหาวิธีแก้ปัญหา หรือไม่ก็ยกเอาสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งมาแสดงให้นักเรียนดูเพื่อให้นักเรียนได้เข้าใจ ซึ่งเป็นการจำลองสถานการณ์จริงนั่นเอง การสอนโดยวิธีสอนนี้สามารถฝึกฝนให้นักเรียนคิดวิธีการใหม่ในการแก้ปัญหาได้ โดยครูยกสถานการณ์ที่เป็นปัญหามาให้นักเรียนคิด และ สุพิน บุญชูวงศ์ (2539 : 43) กล่าวว่า สถานการณ์จำลองเป็นกิจกรรมประเภทหนึ่งที่ครูสามารถสร้างสถานการณ์จำลองมาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การเรียนรู้จากสถานการณ์จำลองที่จำลองสถานการณ์จริงมาใช้ และประกอบความเข้าใจในบทเรียนเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จะช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน ร่วมกันคิดและแก้ปัญหาจากสถานการณ์นั้น นักเรียนรู้จักคิดวิจารณ์ และมีส่วนร่วมในการช่วยตัดสินใจ และกล้าเผชิญกับสิ่งที่เกิดขึ้น เป็นการเรียนด้วยการกระทำ

สรุปได้ว่า วิธีการสอนแบบจำลองสถานการณ์ เป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคม เป็นการฝึกการคิด แก้ปัญหา และตัดสินใจ ทำให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจ และสามารถเผชิญกับสภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิตจริงได้

การจัดการเรียนการสอนแบบใช้ชุดการสอน

กรมวิชาการ (2521 : 39-41) กล่าวถึง การสอนแบบใช้ชุดการสอน คือกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้รับการออกแบบและจัดเป็นระบบ อันประกอบด้วยจุดมุ่งหมาย เนื้อหา และ วัสดุอุปกรณ์ โดยกิจ-

กรรมต่างๆ ดังกล่าวได้รับการรวบรวมไว้เป็นระเบียบในกล่อง เพื่อเตรียมไว้ให้ผู้เรียนได้ศึกษาจากประสบการณ์ทั้งหมด ชุดการสอนแบ่งออกเป็นสามประเภท ได้แก่ ประเภทแรก ชุดการสอนรายบุคคล สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง (self instructional package) ประกอบด้วยบทเรียนสำเร็จรูปแบบประเมินผลและวัสดุอุปกรณ์การเรียน ประเภทที่สอง ชุดการสอนสำหรับการเรียนเป็นกลุ่มย่อย ซึ่งจะจัดประสบการณ์ต่างๆ ไว้ให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมเป็นกลุ่มตามคำสั่งที่ปรากฏอยู่ในบัตร โดยจัดเป็นลักษณะศูนย์การเรียน (learning center) ประเภทที่สาม ชุดการสอนประกอบการบรรยายของครู (instructional package) เป็นกิจกรรมที่ได้รับการออกแบบอย่างมีระบบโดยจัดไว้ในกล่องสำหรับช่วยครูสอน ผู้เรียนสามารถพัฒนาประสบการณ์พร้อมๆ กันตามเวลาที่กำหนด ส่วน ลำพอง บุญช่วย (2531 : 198-201) กล่าวว่า ชุดการสอน หมายถึงการวางแผนการเรียนการสอนของครู โดยใช้สื่อการสอนต่างๆ ร่วมกัน (multi media approach) เพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนตามจุดประสงค์ที่วางไว้ โดยการจัดสื่อต่างๆ เหล่านี้ไว้เป็นชุดหรือกล่อง เพื่อให้ผู้เรียนและผู้สอนได้ใช้การเรียนการสอน

สรุปได้ว่า วิธีการสอนแบบใช้ชุดการสอน เป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนใช้สื่อประสมเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้เป็นกลุ่มย่อย หรือ ประกอบการบรรยายของครู

บทบาทของผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

สไว พักขาว (2542 : 12) กล่าวถึง บทบาทของผู้เรียน แปรประการ ได้แก่ ประการแรก เป็นผู้ทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง ประการที่สอง เป็นผู้แสวงหาความรู้ ประการที่สาม เลือกวิธีการเรียนรู้ ประการที่สี่ เรียนรู้จากกลุ่ม ประการที่ห้า สรุปความรู้ ประการที่หก เลือกสิ่งที่จะเรียน ประการที่เจ็ด เลือกแหล่งการเรียนรู้ ประการที่แปด เลือกวิธีประเมินผลการเรียนรู้ ส่วน อรทัย มูลคำ และคนอื่นๆ (2542 : 52-53) กล่าวถึง บทบาทของผู้เรียน สามประการ ได้แก่ ประการแรก ฝึกวางแผนการทำงานต่างๆ ร่วมกับผู้อื่น ประการที่สอง ค้นคว้าหาความรู้ที่ตนและกลุ่มสนใจ เพื่อนำเสนอต่อเพื่อนร่วมชั้น ประการที่สาม ทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนการเรียนรู้จากกลุ่ม โดยกำหนดเป้าหมายการทำงานร่วมกันกำหนดและลำดับขั้นตอนการทำงาน แบ่งงานตามความสามารถของสมาชิกในกลุ่ม ลงมือปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างรับผิดชอบ มีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของตนเอง รับฟังการชี้แนะและวิจารณ์จากผู้อื่นเพื่อการปรับปรุงงาน ชื่นชมในผลงานร่วมกัน ปรับปรุง แก้ไข

พัฒนาผลงานของตนเองจนเป็นที่พอใจและสามารถสรุปความรู้ที่ค้นพบได้ด้วยตนเอง และ วัฒนาพร ระเบียบทุกซ์ (2542 : 51) กล่าวถึง บทบาทของผู้เรียน สิบประการ ได้แก่ ประการแรก มีส่วนร่วมในการเรียน ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และความคิด ในทุกๆ สถานการณ์ที่กำหนดให้อย่างเป็นธรรมชาติ เหมือนสถานการณ์ในชีวิตจริง ประการที่สอง ศึกษาค้นคว้าปฏิบัติด้วยตนเองทุกเรื่องเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ประการที่สาม ดำเนินการเรียนด้วยตนเองเพื่อให้การเรียนเป็นไปอย่างสนุกสนานตื่นเต้นมีชีวิตชีวาและทำทนายอยู่ตลอดเวลา ประการที่สี่ เรียนทั้งในห้องเรียน (class) และในสถานการณ์จริง (reality) เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม ประการที่ห้า กระฉับกระเฉง ว่องไว ในการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ประการที่หก ทำงานด้วยความร่วมมือ ร่วมใจ ทั้งแบบเดี่ยว เป็นคู่ หรือ กลุ่มด้วยความเต็มใจ และด้วยเจตคติที่ดีต่อกัน ประการที่เจ็ด ตอบคำถามสำคัญ หรือคำถามหลัก (key questions) ที่กำหนดจากประสบการณ์ของตนเองหรือประสบการณ์ในชีวิตจริง ประการที่แปด มีความสามารถในการแก้ปัญหา คิดริเริ่มสิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ ประการที่เก้า มีความสามารถในการสื่อสาร เช่น ฟัง พูด อ่าน เขียน มีทักษะทางสังคมรวมทั้งมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนในกลุ่มในห้องเรียน และกับครู ประการที่สิบ สามารถสร้างความรู้ (construct) ด้วยตนเอง เป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

สรุปได้ว่า บทบาทของผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางจะเป็นลักษณะของการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ค้นคว้าความรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และมีทักษะทางสังคม

บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

แดนสวรรค์ สุธทน (สุพล วังสินธ์.2539 : 40 ; อ้างอิงมาจาก แดนสวรรค์ สุธทน.2539) ได้สรุปบทบาทของครูอาจารย์ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางไว้หกประการได้แก่ ประการแรก เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษาอย่างอิสระ ประการที่สอง จัดสภาพแวดล้อมให้เกิดการเรียนรู้มากที่สุด ประการที่สาม เป็นผู้คอยชี้แนะช่วยเหลือเมื่อนักเรียนมีปัญหาในการเรียน และคอยให้กำลังใจนักเรียนตลอดเวลา ประการที่สี่ ไม่เป็นผู้สกัดกั้นความคิดเห็นของนักเรียน รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน ประการที่ห้า ให้โอกาสผู้เรียนแสวงหาความรู้ ประการที่หก จัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ให้นักเรียนโดยการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน การจัดสภาพในห้องสอน การจัด

ป้ายนิเทศส่งเสริมการเรียนรู้ การจัดการนวัตกรรมการ ส่วน สุวิทย์ และ อรทัย มูลคำ (2543 : 140-150)
 กล่าวว่า ครูมีบทบาทสำคัญสามประการ คือ ประการแรก บทบาทของครูเมื่อพิจารณาจากกระบวนการ
 การจัดการ มีบทบาทในสามด้าน คือ ครูในฐานะผู้จัดการ ในการจัดสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้
 (the teacher as a manager of the learning environment) ครูในฐานะของผู้อำนวยความสะดวก
 (the teacher as a facilitator of individual development) ครูในฐานะตัวกลาง ของการมีมนุษย์สัมพันธ์
 (the teacher as a mediator of human relations) ประการที่สอง บทบาทของครูเมื่อพิจารณาจากกระบวนการสอน
 เมื่อพิจารณาจากกระบวนการสอนพิจารณาได้ ดังนี้ การเตรียมการสอน การสอน และ การประเมินผล
 ประการที่สาม บทบาทของครูเมื่อพิจารณาจากหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยคุณสมบัติและประพจน์
 ตามหลักปฏิบัติ ดังนี้ เป็นกัลยาณมิตร ตั้งใจประสิทธิ์ความรู้ ดำเนินลีลาครูทั้งสิ้น มีหลักตรวจ
 สอบถาม และ ทำหน้าที่ครูต่อศิษย์ ส่วน วัฒนาพร ระวังบุกข์ (2542 : 12-14) กล่าวถึง บทบาท
 ของครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางไว้สามประการ คือ ประการแรก บท
 บาทด้านการเตรียมการ ประกอบด้วย การเตรียมตนเอง การเตรียมแหล่งข้อมูล การเตรียมกิจ
 กรรมการเรียนรู้ การเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ การเตรียมการวัดและประเมินผล ประการที่สอง บทบาท
 ด้านการดำเนินการ ประกอบด้วย การเป็นผู้ช่วยเหลือให้คำแนะนำปรึกษา (helper and advisor)
 การเป็นผู้สนับสนุนและเสริมแรง (supporter and encourager) การเป็นผู้ร่วมทำกิจกรรม (active
 participant) การเป็นผู้ติดตามตรวจสอบ (monitor) การเป็นผู้สร้างเสริมบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นมิตร
 และ บทบาทด้านการประเมินผล โดยเน้นการวัดจากสภาพจริง (authentic measurement) จาก
 การปฏิบัติ (performance) และจากแฟ้มสะสมผลงาน (portfolio) สำหรับ อรทัย มูลคำ และ คน
 อื่น ๆ (2542 : 53) กล่าวถึงบทบาทของผู้สอน หกประการ ได้แก่ ประการแรก ศึกษาหลักสูตรให้
 เข้าใจและปรับเนื้อหา กระบวนการและทฤษฎีการสอนต่างๆ ให้เข้ากับสภาพที่จะเอื้ออำนวยให้ผู้เรียน
 เกิดการเรียนรู้ ประการที่สอง วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันกับผู้ที่เกี่ยวข้อง
 ประการที่สาม กำหนดกิจกรรม และ วางแผนการสอนไว้ล่วงหน้าและจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ สื่อต่างๆ
 ประการที่สี่ จัดกิจกรรมที่จะให้ผู้เรียนปฏิบัติอย่างหลากหลาย เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น
 และปัจจัยพื้นฐานของโรงเรียน ประการที่ห้า ลดบทบาทจากผู้สอนเป็นผู้กำกับหรือผู้จัดการเพื่อ
 สนับสนุนสื่อ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข กระตุ้นให้ผู้เรียนคิดและแสวงหา
 ความรู้โดยใช้คำถามนำ ประการที่หก วัดและประเมินผลผู้เรียนอย่างเป็นระบบตามสภาพจริง

โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลายๆ วิธี สำหรับ วิจัย วงศ์ใหญ่ (สไว พักขาว.2542 : 12-15 ; อ้างอิงมาจาก วิจัย วงศ์ใหญ่.2540) กล่าวถึงบทบาทของผู้สอนที่เอื้อต่อการเรียนของผู้เรียนหกประการ ได้แก่ ประการแรก การฟังอย่างมีประสิทธิภาพ ประการที่สอง ความจริงใจ ประการที่สาม ความเข้าใจ ประการที่สี่ การยอมรับ ประการที่ห้า ความฉลาดมีปฏิภาณไหวพริบ ประการที่หก ทักษะในการสื่อสารระหว่างบุคคล นอกจากนี้ พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (สไว พักขาว.2542 : 16 ; อ้างอิงมาจาก พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์.2542) กล่าวถึงบทบาทของผู้สอนไว้ว่าผู้สอนควรทำหน้าที่ต่อไปนี้ ประการแรก เป็นผู้วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประการที่สอง เป็นผู้อำนวยความสะดวก ประการที่สาม เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ ประการที่สี่ เป็นผู้ชี้แนะ ประการที่ห้า เป็นผู้ให้กำลังใจ กระตุ้นผู้เรียน ประการที่หก ประเมินผลการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนและให้ข้อมูลย้อนกลับ ประการที่เจ็ด เป็นผู้ถามคำถาม ประการที่แปด เป็นผู้จัดบรรยากาศการเรียนรู้ ประการที่เก้า เป็นผู้ให้ข้อมูลย้อนกลับ

สรุปได้ว่า บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง จะมีลักษณะเป็นผู้อำนวยความสะดวกด้านการเรียนของผู้เรียน พัฒนาสื่อการสอน วิธีการสอนใหม่ๆ เพื่อเป็นโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน

บทบาทของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

อรทัย มูลคำ และคนอื่น ๆ (2542 : 53) กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง หกประการ ได้แก่ ประการแรก ศึกษาและทำความเข้าใจหลักการของการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ประการที่สอง ให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประการที่สาม สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียน ให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ มีการประชุมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน การเชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางตามที่ครูต้องการ สนใจและร้องขอมาให้ความรู้ตามควรแก่โอกาส ประการที่สี่ ส่งเสริม สนับสนุน จัดหา วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นผู้ใช้ให้มีปริมาณเพียงพอ ประการที่ห้า นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล ความก้าวหน้าของผู้เรียน และการปฏิบัติงานของผู้สอน ทั้งรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ตลอดจนรายงานผลไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง ประการที่หก สร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการ

เรียนการสอนในรูปแบบนี้ ตลอดจนจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ผลงานที่เกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง และ วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2541 : 79-83) กล่าวว่า คำว่า โรงเรียนในที่นี้ หมายถึง บุคลากรทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้บริหารโรงเรียน คือปัจจัยสำคัญที่จะนำแนวความคิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นศูนย์กลางไปสู่ความสำเร็จได้ บทบาทของโรงเรียนประกอบด้วย ประการแรก การจัดทำแผนโครงการ เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน โดยการกำหนดนโยบายของโรงเรียน การกำหนดความต้องการจำเป็นด้านต่างๆ การจัดทำแผนงานโครงการ ประการที่สอง การพัฒนาบุคลากร โดยการปรับกระบวนการทัศน์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิควิธีการ ประการที่สาม การเตรียมสิ่งสนับสนุน ได้แก่ การเตรียมแหล่งค้นคว้าสำหรับผู้เรียน การเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ ประการที่สี่ การบริหารและบริการหลักสูตรเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียน การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการศึกษาค้นคว้า ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน การจัดการบริการแนะแนว อย่างมีประสิทธิภาพ ประการที่ห้า การประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจ ประการที่หก การดำเนินการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนควรดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียน สนับสนุนให้ครูผู้สอนทำงานเป็นกลุ่มหรือเป็นคณะ ประการที่เจ็ด การจัดระบบนิเทศภายใน กำกับติดตาม ประการที่แปด การประเมินผลการปฏิบัติงานการจัดการเรียนการสอนของครู ซึ่งสามารถพิจารณาจากผลการดำเนินการที่กำหนดเป้าหมายทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ประการที่เก้า การนำผลการประเมินเป็นข้อมูลป้อนกลับเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

กรมวิชาการ (2521 : 2) นิยามว่า กิจกรรมการเรียน หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ ในโรงเรียนทั้งโดยครูและนักเรียน เป็นการสอนให้นักเรียนค้นคว้า อภิปราย บรรยาย อบรม สาธิต ปฏิบัติงาน การจัดนิทรรศการ และ ศึกษาออกสถานที่ ฯลฯ ส่วน กองส่งเสริมวิทยฐานะครู ศูนย์การศึกษาสำหรับครูทางวิทยุไปรษณีย์ (2530 : 9) กล่าวว่า การสอน คือ การที่ครูหรือผู้สอนทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดประสบการณ์ และ ดำเนินการสอน เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของปรัชญาการศึกษาที่วางไว้ สุ่มน

อมรวีวัฒน์ (2528 : 70) กล่าวถึงความหมายของการสอน สรุปความได้ว่า การสอน คือ สถานการณ์ส่วนหนึ่งที่มีความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์กันขึ้นระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน นักเรียนกับสิ่งแวดล้อม และ ครูกับนักเรียนกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์นั้นก่อให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ วไลพร คุณุโทษ (2530 : 19) ให้ความหมายไว้ว่า กิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง สภาพการณ์ของการจัดประสบการณ์และการกระทำทุกสิ่งทุกอย่างที่จัดขึ้นจากความร่วมมือระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ น่าสนใจ และ ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ทศนีย์ ศุภเมธี (2533 : 188-190) ให้ความหมายของกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ว่า “ทุกสิ่งทุกอย่างที่กระทำขึ้นเพื่อให้เกิดการเรียนการสอนในครั้งนั้นๆ ได้ผลดี หมายถึง การสอนของครูเป็นไปอย่างมีความหมาย นักเรียนได้ทำความรู้และความสนุกสนานเพลิดเพลิน

สุภา ทองสมบัติ (2543 : บทคัดย่อ) ศึกษาความต้องการของนักเรียนเกี่ยวกับรูปแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ในโรงเรียนสตรีภูเก็ต สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดภูเก็ต พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และ ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง รูปแบบที่ 1 การจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบ Student – Centered Class แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ รูปแบบที่ 2 การจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบ Learner – Based Teaching แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ นักเรียนแนวการเรียนวิทยาศาสตร์ แนวการเรียนศิลป์ และ แนวการเรียนอื่นๆ มีความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางรูปแบบที่หนึ่ง และ รูปแบบที่สอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรูปแบบที่ 3 นักเรียนแนวการเรียนวิทยาศาสตร์กับแนวการเรียนอื่นๆ และ นักเรียนแนวการเรียนศิลป์กับแนวการเรียนอื่นๆ มีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ นักเรียนกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3.00 – 4.00 กับกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 0.000 – 1.99 และ กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3.00 – 4.00 กับกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.00 – 2.99 มีความต้องการรูปแบบที่ 1 และ รูปแบบที่ 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรูปแบบที่ 3 กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3.00 – 4.00 กับกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 0.00 – 1.99 มีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปาริชาติ สอนอักษร (2543 : บทคัดย่อ) ศึกษาพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ของข้าราชการครู โรงเรียนสตรีภูเก็ต สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดภูเก็ต พบว่า ข้าราชการครูโรงเรียนสตรีภูเก็ต สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดภูเก็ต ที่สอนกลุ่มวิชาต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยภาพรวมและองค์ประกอบ การสอนแบบโครงการ การสอนแบบทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนองค์ประกอบ การสอนแบบใช้บทบาทสมมติ และการสอนแบบใช้ชุดการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 องค์ประกอบการสอนแบบใช้คอมพิวเตอร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บัวบุชา ชี้อตรง (2512 : 68-70) ได้ศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้การพูดในการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประกอบด้วยครู 12 นักเรียน 112 คน ผลการวิจัยส่วนหนึ่งพบว่า พฤติกรรมทางวาจาในชั้นเรียนโดยส่วนรวมนั้น ส่วนใหญ่ครูเป็นฝ่ายแสดงพฤติกรรมและครูใช้การบรรยายมากกว่าวิชาอื่นๆ ครูใช้อิทธิพลทางตรงมากกว่าทางอ้อม และใช้การควบคุมพฤติกรรมนักเรียนมากกว่าการกระตุ้น ส่วนการพูดของนักเรียนนั้น นักเรียนพูดเพื่อการตอบสนองการพูดของครูมากกว่าการพูดของนักเรียนเอง

นลินี ยอดแสงรัตน์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต พบว่า

1.ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ภูเก็ต จังหวัดภูเก็ตโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของครู ด้านการประเมินผลการเรียนมากกว่าด้านคุณลักษณะความเป็นครู ด้านการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน ด้านแรงจูงใจ และ ด้านการสอน ตามลำดับ

2.ความคิดเห็นของเพศชายและเพศหญิงที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาตามรายด้านพบว่า ความคิดเห็นด้านการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน และ ด้านแรงจูงใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการสอน ด้านคุณลักษณะความเป็นครู และ ด้านการประเมินผลการเรียนไม่แตกต่างกัน

3.ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4.ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อเดือน ตั้งแต่ 5,876 บาทขึ้นไป และ ต่ำกว่า 5,874 บาทลงมา ที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต โดยภาพรวมและรายได้ไม่แตกต่างกัน

ประทีป ส่องแสง (นลณี ยอดแสงรัตน์.2543 ; 32 ; อ้างอิงมาจาก ประทีป ส่องแสง.2541) ศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสงขลา พบว่า

1.ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสงขลา มีปัญหาการบริหารหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลาง

2.ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสงขลา ที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีปัญหาการบริหารหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสงขลา ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีห้องเรียนต่างกัน มีปัญหาการบริหารหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน

สมทรง ชุมรักษ์ (2542 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของข้าราชการครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดภูเก็ต พบว่า ข้าราชการครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดภูเก็ต ที่ได้รับการพัฒนาบุคลากรมากกว่าข้าราชการครูที่ได้รับการพัฒนาน้อย ข้าราชการครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดภูเก็ต ที่ได้รับรู้นโยบายมากกว่าข้าราชการครูที่ได้รับรู้นโยบายน้อยกว่า และข้าราชการครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดภูเก็ต ที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณมากกว่าข้าราชการครูที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณน้อยกว่า มีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2533 : 86) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ด้านการใช้เวลาในการปฏิบัติงาน ครูใช้เวลาประมาณครึ่งหนึ่งในการสอน ส่วนเวลาที่เหลือใช้ไปในการเตรียมการสอน ตรวจการบ้าน การผลิตสื่อ การสอนซ่อมเสริม การค้นคว้าหาความรู้ การให้คำปรึกษาแก่นักเรียนและกิจกรรมอื่นๆ ตัวแปรที่ใช้พยากรณ์ความรู้ความเข้าใจของครูที่เกี่ยวกับหลักสูตรและวิชาชีพครู คือ การที่ครูสามารถใช้ประโยชน์จากอุปกรณ์สำหรับเตรียมการสอน จำนวนครั้งของนิเทศภายในและภายนอกที่ครูได้รับ จำนวนหัวข้อที่ครูได้รับการฝึกอบรมและสัดส่วนของเวลาที่ครูใช้ในการเตรียมการสอน

ปราโมทย์ ศรีสมบัติ (2530 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ได้จากการวิจัย ได้แก่ ครูที่ยังไม่เข้าใจหลักสูตรดีพอ ครูไม่ค่อยจะได้ศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจก่อนนำไปใช้ ครูไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนเพราะนึกถึงความสะดวก ครูนำสื่อการสอนมาใช้น้อย การจัดไปเยี่ยมชมสถานศึกษาอื่นน้อย การจัดครูเข้าสอนมิได้เป็นไปตามความถนัดและความต้องการ ครูผู้สอนมีโอกาสวัดผลประเมินผลน้อย การปฏิบัติงานวิชาการไม่ค่อยจะดำเนินการตามแผนที่วางไว้ ครูและผู้บริหารมีความรู้ที่ได้จากการอบรมเข้าสู่ภาคปฏิบัติน้อย

สุภาพ จันทราช (2541 : บทคัดย่อ) ศึกษาความต้องการของนักเรียนนักศึกษาที่มีต่อคุณลักษณะของครู โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา พบว่า

- 1.ระดับความต้องการของนักเรียนนักศึกษาศึกษาที่มีต่อคุณลักษณะของครู โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก
- 2.ลำดับความต้องการของนักเรียนนักศึกษาที่มีต่อคุณลักษณะของครู โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม บุคลิกภาพ ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านการสอน
- 3.นักเรียนนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการต่อคุณลักษณะของครู โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน

จารุภา บุญเจ็ด (2542 : บทคัดย่อ) ศึกษาความต้องการพัฒนาทางด้านวิชาการของครูอาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพังงา พบว่า ครูอาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพังงา ที่มีวัยวุฒิต่างกัน มีความต้องการพัฒนาทางด้านวิชาการ โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยอาจารย์ที่มีวัยวุฒิต่ำกว่า 40 ปี มีความต้องการพัฒนาทางด้านวิชาการสูงกว่าครูอาจารย์ที่มีวัยวุฒิ

40 ปีขึ้นไป และ ครูอาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพังงา ที่สอนกลุ่มวิชาต่างกัน โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนงานส่งเสริมวิชาการมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูอาจารย์ที่สอนกลุ่มวิชาสามัญมีความต้องการพัฒนาทางด้านวิชาการสูงกว่าครูอาจารย์ที่สอนกลุ่มวิชาการงานอาชีพ

รชนีษฐ์ สุทธิกรคานนท์ (2539 : บทคัดย่อ) ศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การจัดการสอนครูไม่ให้ความสำคัญต่อการจัดทำแผนการสอน ขาดทักษะในการจัดทำสื่อ การวัดผลประเมินผลการเรียน คือ การไม่ปฏิบัติตามระเบียบการวัดผลประเมินผลในทำนองเดียวกัน

พิชัย สันติภิรมย์ (2517 : บทคัดย่อ) ศึกษาการใช้อุปกรณ์การสอนของครูอนุบาลโรงเรียนราษฎร์ในกรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียนอนุบาลส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่เปิดสอนชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ 2 เพียงชั้นละ 1 ห้อง และ โรงเรียนส่วนมากยังมีอุปกรณ์การสอนใช้ไม่เพียงพอ ไม่สอดคล้องกับจำนวนนักเรียน ส่วนในแง่ของครู ครูอนุบาลจำนวนสูงถึงร้อยละ 96.43 ตระหนักในคุณค่า ความสำคัญและความจำเป็นของอุปกรณ์การสอน ครูอนุบาลถึงร้อยละ 40 ไม่มีวุฒิ ครูอนุบาลร้อยละ 82 ยังไม่เคยได้รับการฝึกอบรมเรื่องการสอนและการใช้อุปกรณ์การสอนมาก่อนเลย

บรยอง ณ พัทลุง (2541 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานสื่อการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพัทลุง พบว่า

1.ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา มีปัญหาการปฏิบัติงานสื่อการเรียนการสอนโดยภาพรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก

2.ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีปัญหาการปฏิบัติงานสื่อการเรียนการสอนโดยภาพรวมและรายองค์ประกอบ มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นองค์ประกอบการประเมินสื่อการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยค่าเฉลี่ยของผู้บริหารโรงเรียนขนาดตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไป มากกว่า ของผู้บริหารโรงเรียนขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน

หรรษา ทับสี (2533 : 164) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัญหาในการสอนและความต้องการเกี่ยวกับการนิเทศการสอนของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถม

ศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านสื่อการเรียนการสอน สื่อที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนมีน้อย และไม่เพียงพอต่อการใช้ ทำให้การเรียนการสอนไม่บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

อรุณ สมชัย (2522 : 51) ได้ทำการทดลองเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนที่ใช้สื่อประสมในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ โดยทดลองใช้บทเรียนสื่อประสมกับการสอนปกติกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านอ่างหิน (เพียรพิทยาคาร) อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนสื่อประสมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่สอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนที่ใช้สื่อประสมมีทัศนคติเชิงนิมิตต่อบทเรียนที่ใช้สื่อประสมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปราณี มีกุล (2524 : 53) ได้ศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์ในการเรียนซ่อมเสริมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย วิชาเคมี เรื่อง เซลไฟฟ้า โดยวิธีเรียนด้วยตนเองจากสื่อประสม และจากแบบเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต ซึ่งทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเซลล์ไฟฟ้าได้คะแนนต่ำกว่า 60 % ผลการวิจัยพบว่า การเรียนโดยใช้สื่อประสมทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการเรียนจากแบบเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เฉลิมศรี คงไทย (2527 : 38) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนซ่อมเสริมโดยใช้สื่อประสมเรื่องสารสังเคราะห์วิชาวิทยาศาสตร์กายภาพชีวภาพ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2525 โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย จังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากนักเรียนที่ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแล้วได้คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมจากสื่อประสม มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมจากแบบเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เจียมใจ บุญแสน (ขนิษฐา กาฬกาญจน์.2542 : 37 อ้างอิงมาจาก ; เจียมใจ บุญแสน. 2536) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 วิชาสุขศึกษา หัวข้อเรื่องประชากรศึกษา ด้วยวิธีสอนแบบโครงการกับการสอนตามคู่มือ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการสอนตามคู่มือครู และการสอนแบบปกติ แตกต่างกัน โดยกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบโครงการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือครู และสูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยการสอนแบบปกติ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มที่เรียนด้วย

การสอนแบบปกติ กับกลุ่มที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือครู ไม่แตกต่างกัน ความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบโครงการกับการสอนตามคู่มือครูและการสอนแบบปกติแตกต่างกัน

สุจิตรา บัวคำภา (2526 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการสอนจริยศึกษาด้วยการใช้และไม่ใช้การแสดงบทบาทสมมุติในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จริยศึกษาของนักเรียนทั้ง 2 โรงเรียนที่เรียนด้วยการใช้การแสดงบทบาทสมมุติและไม่ใช้การแสดงบทบาทสมมุติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทศนคติเชิงจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดน้ำใสที่เรียนด้วยการใช้และไม่ใช้การแสดงบทบาทสมมุติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และทศนคติเชิงจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดใหม่ที่เรียนด้วยการใช้และไม่ใช้การแสดงบทบาทสมมุติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุนีย์ ใจเหล็ก (2541 : 65) วิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางของครูอาจารย์โรงเรียนปะเหลียนผดุงศิษย์ จังหวัดตรัง พบว่า ระดับพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางของครูอาจารย์โรงเรียนปะเหลียนผดุงศิษย์ จังหวัดตรัง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ถ้าพิจารณาเป็นรายชั้นตอนพบว่า การจัดทำ การใช้ การปรับปรุงแผนการสอน อยู่ในระดับมาก ส่วนขั้นตอนการจัดหา การจัดทำ ใช้บำรุงรักษา และส่งเสริมการผลิตสื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง และผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางของครู ตามตัวแปรประสบการณ์ ปรากฏว่า โดยส่วนรวมและรายองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน

โรส และ สแตนเลย์.(1967) (วิโรจน์ ลิ้มสกุล.2543 ; 36 ; อ้างอิงจาก Ross & Stanley. 1967) ได้ให้ความหมายสั้นๆ ว่า แบบสอบผลสัมฤทธิ์ หมายถึง แบบสอบถามที่ใช้วัดความสามารถทางวิชาการ เช่น แบบสอบวิชาเลขคณิต แบบสอบวิชาพีชคณิต ฯลฯ เป็นต้น ส่วน จิราพร โพธิสุวรรณ (2511 : 15) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ ดังนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคือการทำให้สำเร็จ (accomplishment) หรือ ประสิทธิภาพทางการกระทำในทักษะที่กำหนดให้ หรือในด้านความรู้ (knowledge attained) หรือ การพัฒนาทักษะในทางการเรียน ซึ่งโดยปกติก็พิจารณาจากคะแนนสอบที่กำหนดให้ หรือ คะแนนที่ได้จากงานที่ครู มองให้ หรือทั้งสองอย่าง ซึ่ง ขวาล แพร่ตกุล (2516 : 15) กล่าวถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า หมายถึง ความสำเร็จในด้านความรู้ ทักษะ และสมรรถภาพด้านต่างๆ ของสมอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนควรประกอบด้วยสิ่งสำคัญอย่างน้อย 3 สิ่ง

คือ ความรู้ ทักษะ และ สมรรถภาพสมองด้านต่างๆ ซึ่ง จรินทร์ ธานีรัตน์ (2518 : 6) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า หมายถึง ความสำเร็จที่ได้จากความรู้ ความสามารถหรือทักษะ หรือ หมายถึง ผลงานการเรียนการสอน หรือ ผลงานที่เด็กได้จากการประกอบกิจกรรมส่วนนั้นๆ ก็ได้

สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคล ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ การฝึกฝนอบรม หรือ จากการสอน ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และ สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ ให้แก่บุคคล

ประเภทของแบบผลสัมฤทธิ์ สามารถจำแนกตามมิติต่างๆ ได้หลายมิติ สรุปได้ดังนี้ มิติที่หนึ่ง จำแนกตามขอบข่ายของเนื้อหาวิชาที่วัด มิติที่สอง จำแนกตามลักษณะหน้าที่ทั่วไปของแบบสอบ โดยแบ่งแบบสอบผลสัมฤทธิ์ได้ สามลักษณะ คือ แบบสอบเพื่อการสำรวจผลสัมฤทธิ์ แบบสอบเพื่อวินิจฉัยผลสัมฤทธิ์ และ แบบสอบเพื่อวัดความพร้อม มิติที่สาม จำแนกตามคำตอบที่ใช้

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเรียนรู้ของมนุษย์ ได้มีผู้ให้ความสนใจและทำการศึกษาค้นพบว่า องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเรียนรู้ของมนุษย์นั้น ได้แก่ องค์ประกอบที่เกี่ยวกับสมรรถภาพทางสมองของมนุษย์หรือด้านสติปัญญา และองค์ประกอบที่อยู่นอกเหนือสมรรถภาพทางสมองหรือ องค์ประกอบที่ไม่ใช่ความสามารถทางด้านสติปัญญาของมนุษย์

1. องค์ประกอบทางด้านสมรรถภาพสมองหรือองค์ประกอบด้านสติปัญญา มีนักการศึกษาและนักจิตวิทยาทำการศึกษาค้นคว้า และได้ให้กำเนิดทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถภาพของสมองของมนุษย์ไว้หลายทฤษฎี เช่น

1.1 ทฤษฎีองค์ประกอบเดียว (uni – factor theory) ของบิเนตและไซมอน (Binet and Simon) ซึ่งมีความเชื่อว่าสมรรถภาพทางสมองของมนุษย์ประกอบด้วยส่วนเดียว คือ องค์ประกอบต่างๆ ไป ในการทำกิจกรรมใดๆ ก็ตาม องค์ประกอบต่างๆ ไปจะเป็นผู้สั่งงานในการประกอบกิจกรรมทุกอย่าง (ล้วน สายยศ.2521 : 37)

1.2 ทฤษฎีสององค์ประกอบ (bi – factor theory) ของชาร์ลสเปียร์แมน (Charles Spearman) ทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่าสมรรถภาพทางสมองของมนุษย์ของคนเรานั้นมีองค์ประกอบอยู่ 2 ประการ คือ องค์ประกอบต่างๆ ไป (general factor หรือ F – factor) ในการประกอบกิจกรรม ในแต่ละคนจะมีความสามารถมากน้อยแตกต่างกัน และองค์ประกอบเฉพาะ (specific factor หรือ S –

factor) เป็นความสามารถเฉพาะลงไปโดยเฉพาะกิจกรรมอย่างเดี่ยว ทำให้มนุษย์แตกต่างกันย่อมต้องอาศัยองค์ประกอบทั้งสองประการนี้ (สมบุญรณ์ ชิดพงษ์ และ สำเร็จ บุญเรืองรัตน์.2524 : 5)

1.3 ทฤษฎีหลายองค์ประกอบ (multiple factor theory) ของเทอร์สโตน (Thurstone) ทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่าสมรรถภาพทางสมองของมนุษย์ของคนเรานั้นมีองค์ประกอบอยู่หลาย ๆ อย่าง โดยสมรรถภาพทางสมอง (primary mental abilities) ของมนุษย์มีอยู่ 7 ด้าน คือ สมรรถภาพทางสมองด้านภาษา (verbal factor หรือ V – factor) สมรรถภาพทางสมองด้านเหตุผล (reasoning factor หรือ R – factor) สมรรถภาพทางสมองด้านมิติสัมพันธ์ (spatial factor หรือ S – factor) สมรรถภาพทางสมองด้านความจำ (memory factor หรือ M – factor) สมรรถภาพทางสมองด้านการรับรู้ (perceptual หรือ P – factor) สมรรถภาพทางสมองด้านความคล่องแคล่วในการใช้คำ (word factor หรือ W – Factor)

1.4 ทฤษฎีโครงสร้างสามมิติของสมรรถภาพทางสมอง (three faces intellect model) ของ กิลฟอร์ด (Guilford) ซึ่งได้พัฒนามาจากทฤษฎีหลายองค์ประกอบ ของเทอร์สโตน แล้วเสนอโครงสร้างจำลองของสมรรถภาพของสมองในรูปสามมิติ คือ มิติเนื้อหาการคิดประกอบด้วย ภาพ สัญลักษณ์ ภาษาและพฤติกรรม มิติวิธีคิดประกอบด้วย การรู้จักและเข้าใจ ความจำ การคิดนอกเนกนัย และการประมาณค่า มิติผลของการคิดประกอบด้วย หน่วย กลุ่ม ความสัมพันธ์ ระบบการแปลงรูป และการประยุกต์ (สายวรุณ บุญคง.2533 : 29)

2. องค์ประกอบทางด้านไม่ใช่สมรรถภาพสมอง หรือองค์ประกอบด้านที่ไม่ใช่ความสามารถทางด้านสติปัญญา ในขณะที่เดียวกันมีนักการศึกษาและนักจิตวิทยา อีกจำนวนหนึ่งได้ทำการศึกษาค้นคว้าถึงองค์ประกอบที่อยู่นอกเหนือสมรรถภาพทางสมอง หรือองค์ประกอบที่ไม่ใช่ความสามารถทางด้านสติปัญญา ทั้งนี้เพราะผู้ที่มีสติปัญญาเท่ากันมิใช่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่ากัน ซึ่งองค์ประกอบในด้านนี้จะสามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ในบางองค์ประกอบ เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้น ซึ่งนักการศึกษาและนักจิตวิทยาที่ศึกษาค้นคว้าด้านนี้ เช่น ทราเวอร์ (Travers.1958 : 396) กล่าวไว้ว่า ตัวแปรทางด้านที่ไม่ใช่ความสามารถทางด้านสติปัญญา เช่น การปรับตัว สภาพทางบ้าน ความสนใจ ความมุ่งหวัง ทักษะที่มีต่อสถาบัน ต่อวิชาที่เรียน และต่ออาจารย์ที่สอน ต่างก็มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและได้นั้นอีกว่า การทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนถึงแม้จะออกข้อสอบได้ดีเยี่ยมเพียงไร ค่าสหสัมพันธ์สูงสุดจะมีค่าไม่เกิน 0.7 ส่วน เมอร์เรนส์ (Mehrens.1973 : 402) ได้กล่าวว่า นักเรียนจะเรียนได้ดีเพียงไรนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความ

สามารถ หรือ เซาว์นปัญญาอย่างเดี่ยว องค์ประกอบอื่นก็อาจมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ เช่น วุฒิภาวะ แรงจูงใจ ทักษะทางการเรียน ทักษะคติของนักเรียนที่มีต่อคุณค่าทางการศึกษา ต่อครู ต่อโรงเรียนและต่อวิชาที่เรียน

สรุปได้ว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประกอบด้วยองค์ประกอบหลักสองประการ คือ องค์ประกอบทางด้านสติปัญญา และ องค์ประกอบที่ไม่ใช่ความสามารถทางด้านสติปัญญา ซึ่งองค์ประกอบทั้งสองด้านต่างก็ผูกสัมพันธ์กัน

3. รูปแบบของผลการเรียนในโรงเรียน จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารข้างต้นถึงทฤษฎีต่างๆ ที่กล่าวมานั้น ชี้ให้เห็นว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีองค์ประกอบหลักสองประการ คือ องค์ประกอบทางด้านสติปัญญา และ องค์ประกอบที่ไม่ใช่ความสามารถทางด้านสติปัญญา ซึ่งองค์ประกอบทั้งสองด้านต่างก็มีความสัมพันธ์กัน จึงมีนักการศึกษาและนักจิตวิทยาได้ศึกษาถึงรายละเอียดขององค์ประกอบทั้งหลาย โดยจัดเป็นรูปแบบ (Model) ของความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แล้วศึกษาถึงอิทธิพลของแต่ละองค์ประกอบ โดยมีตัวแปรย่อยในแต่ละองค์ประกอบหลากหลาย ดังตัวอย่างของ รูปแบบการเรียนรู้ในโรงเรียนของแคโรล (วิโรจน์ ลิ้มสกุล.2543 : 28 ; อ้างอิงมาจาก Caroll.1963) ในปี ค.ศ.1963 แคโรล เป็นคนแรกที่เสนอรูปแบบการเรียนรู้ในโรงเรียน เป็นรูปแบบที่มีเวลาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ซึ่งมาจากผลของการสังเกตที่พบว่า ความถนัดในการเรียนวิชาต่างๆ ของนักเรียน นอกจากจะพยากรณ์ระดับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนแล้ว ยังสามารถพยากรณ์เวลาที่ใช้ในการเรียน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ด้วย แคโรล จึงให้นิยามความถนัดว่า เป็นสิ่งที่วัดอัตราการเรียนรู้ นั่นคือ เป็นเหมือนเครื่องวัดปริมาณของเวลาที่นักเรียนต้องการใช้ในการเรียนเพื่อให้สัมฤทธิ์ผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นักเรียนที่มีความถนัดสูงจะเรียนวิชานั้นได้รวดเร็ว และนักเรียนที่มีความถนัดต่ำจะเรียนได้ช้ากว่าจากแนวความคิดดังกล่าวนี้ แคโรลได้เสนอบริหารูปแบบ ผลสัมฤทธิ์ หรือ ระดับของการเรียนรู้ในโรงเรียนว่าเป็นฟังก์ชันกับอัตราส่วนระหว่างเวลาที่ใช้จริง ในการเรียนและเวลาที่ต้องการใช้ในการเรียน ดังรูปสมการฟังก์ชันต่อไปนี้

$$\text{ระดับของการเรียนรู้ในโรงเรียน} = f \left\langle \frac{\text{เวลาที่ใช้จริง}}{\text{เวลาที่ต้องการใช้}} \right\rangle$$

จากรูปแบบของแคโรล ตัวกำหนดผลการเรียน คือ เวลาที่ใช้จริงในการเรียนและเวลาที่ต้องการใช้ในการเรียน ถ้าให้เวลาที่นักเรียนแต่ละคนต้องการใช้ในการเรียนบางระดับ และถ้านักเรียน

ได้ใช้เวลาที่ต้องการนั้นแล้วก็จะบรรลุการเรียนรู้ในระดับนั้น แคโรลเชื่อว่าเวลาที่ใช้จริงและเวลาที่ต้องการใช้ได้รับอิทธิพลทั้งจากคุณลักษณะต่างๆ ของผู้เรียน และจากคุณลักษณะของการสอนด้วย เวลาที่ใช้จริงหมายถึง เวลาที่นักเรียนใช้ในการเรียนแต่ละหน่วย ซึ่งขึ้นกับองค์ประกอบสองประการ คือ โอกาสในการเรียนหรือเวลาที่อนุญาตให้ใช้ในการเรียน กับความพากเพียรในการเรียนของนักเรียน ส่วนเวลาที่ต้องการใช้ หมายถึง เวลาที่นักเรียนจำนวนต้องใช้จึงจะสามารถบรรลุถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ได้ ซึ่งจะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบสามประการ คือ ความถนัดในวิชานั้นของนักเรียน คุณภาพของการสอน และความสามารถในการเข้าใจการสอนของนักเรียน ดังรายละเอียดของรูปแบบ ต่อไปนี้

$$\text{ระดับของการเรียนรู้ในโรงเรียน} = f \left(\frac{1. \text{ความพากเพียร} \quad 2. \text{เวลาที่อนุญาตให้ใช้} \quad 3. \text{ความถนัด}}{4. \text{คุณภาพการสอน} \quad 5. \text{ความสามารถในการเข้าใจการสอน}} \right)$$

1. ความพากเพียร ในฟังก์ชันของเวลา หมายถึง เวลาที่นักเรียนตั้งใจเรียน ถ้าผู้เรียนมีความพากเพียรมากจะใช้เวลาในการตั้งใจเรียนมาก ถ้ามีความพากเพียรน้อยจะใช้เวลาตั้งใจเรียนน้อย และถ้านักเรียนมีความพากเพียรมากก็ย่อมจะมีโอกาสประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายได้เร็วขึ้น แต่ถ้ามีความพากเพียรน้อยก็ย่อมจะมีโอกาสประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายได้ช้าลง

2. เวลาที่อนุญาตให้ใช้ในการเรียน หมายถึง โอกาสที่นักเรียนจะได้ใช้เวลาในการเรียนแต่ละหน่วยว่าจะใช้เวลาเรียนเท่าใด ซึ่งจำเป็นต้องจัดเป็นตารางไว้ล่วงหน้า เมื่อทุกคนได้รับอนุญาตเวลาที่ใช้ในการเรียนเท่ากัน นักเรียนมีความถนัดต่ำอาจไม่สามารถบรรลุตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และนักเรียนที่มีความถนัดสูงแม้ว่าจะสามารถบรรลุเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แต่ก็อาจขาดแรงจูงใจเกิดความเบื่อหน่ายคิดว่างานที่ทำนั้นไม่ได้ท้าทายความสามารถของตน

3. ความถนัด เป็นจำนวนเวลาที่นักเรียนต้องการใช้ เพื่อให้บรรลุเกณฑ์ที่จุดมุ่งหมายกำหนดไว้ ในการทำงานชิ้นหนึ่งให้สำเร็จ ผู้ที่ใช้เวลาในการทำงานน้อยจัดว่าเป็นผู้มีความถนัดสูง ส่วนผู้ที่ใช้เวลามากก็จัดว่าเป็นผู้มีความถนัดต่ำ

4. คุณภาพของการสอน คุณภาพของการสอนเป็นการจัดเสนางานให้ผู้เรียนสามารถที่จะเรียนได้รวดเร็วที่สุดเท่าที่สามารถจะเรียนได้ ตามแนวความคิดของแคโรล คุณภาพของการสอนประกอบด้วยลักษณะสี่ประการ คือ นักเรียนมีความเข้าใจจุดมุ่งหมายและขั้นตอนในการทำงานอย่างดี นักเรียนรู้ว่าตนจะต้องเรียนอย่างไร มีการจัดลำดับจากสิ่งที่ยากไปสู่สิ่งที่ง่ายและการจัดการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการและคุณลักษณะของผู้เรียน ถ้ามีคุณภาพของการสอนสูงนักเรียนก็จะเข้าใจได้ง่าย ต้องการเวลาเรียนน้อยลง แต่ถ้าคุณภาพของการสอนต่ำ นักเรียนจะต้องใช้เวลามากขึ้น

5.ความสามารถในการเข้าใจการสอน หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนที่เข้าใจว่า จะต้องเรียนอะไร หรือต้องทำอะไร และจะต้องดำเนินการอย่างไรเพื่อให้การเรียนสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมาย

รูปแบบของแคโรล เป็นรูปแบบที่มีรากฐานจากการสังเกต และมีผลการศึกษาของหลายคน สอดคล้องกับความสำคัญของบางตัวแปร เช่น ความถนัด คุณภาพของการสอน รูปแบบของแคโรลมีองค์ประกอบสามด้าน ได้แก่ องค์ประกอบด้านนักเรียน (ความพากเพียร ความถนัด ความสามารถในการเข้าใจการสอน) คุณภาพของการสอน และ โอกาสในการเรียน (เวลาที่กำหนดให้เรียน) ยังขาดองค์ประกอบอื่นๆ อีก เช่นความรู้ก่อนเรียนหรือความรู้เดิม เป็นต้น อนึ่งในด้านความพากเพียรนั้นยังเป็นคุณลักษณะที่กว้างอยู่ และนิยามในรูปของเวลาไม่ได้มองในรูปของจิตลักษณะ (psychology trait) น่าจะมีจิตลักษณะที่อยู่เบื้องหลังความพากเพียร เช่น ความสนใจ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มโนภาพเกี่ยวกับตนเอง เป็นต้น

สมนึก ภัททิยธนี (วิโรจน์ ลิ่มสกุล.2543 : 35 ; อ้างอิงมาจาก สมนึก ภัททิยธนี.2541) กล่าวถึงการประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน ว่า การประเมินผลในลักษณะนี้ ก็เพื่อการเลื่อนชั้นเรียนทุกชั้น โดยให้พิจารณาจากผลการเรียนกลุ่มทักษะ (ภาษาไทยและคณิตศาสตร์) กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต (กลุ่ม สปช.) กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย (กลุ่ม สสน.) และ กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ (กลุ่ม กพอ.) เท่านั้น ส่วนกลุ่มประสบการณ์พิเศษ (เช่น ภาษาอังกฤษ) ให้โรงเรียนแยกประเมินผลต่างหาก เพื่อศึกษาความก้าวหน้าจากการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน และ ไม่นำมาพิจารณาตัดสินผลการเรียน ซึ่งเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนเพื่อการเลื่อนชั้นเรียนทุกชั้น นักเรียนจะต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้ ประการแรก มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด ประการที่สอง ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในสมุดประจำชั้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของจำนวนจุดประสงค์ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ ประการที่สาม เฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 2,4 และ 6 การประเมินผลการเรียนปลายปี จะต้องได้รับผลการเรียนของแต่ละกลุ่มประสบการณ์ตั้งแต่ 1 ขึ้นไป และ กังวล เทียนกัณฑ์เทศน์ (วิโรจน์ ลิ่มสกุล.2543 : 35 ; อ้างอิงมาจาก กังวล เทียนกัณฑ์เทศน์.2540) กล่าวว่า การประเมินผลการเรียน เป็นการประเมินผลของการวัด เมื่อเทียบกับเกณฑ์ดังต่อไปนี้ ประการแรก พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ประการที่สอง ระเบียบวัดผลของแต่ละสถาบันและแต่ละระดับ ประการที่สาม นโยบายของสถาบันการศึกษา ประการที่สี่ สภาพแวดล้อมการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา และ ประการที่ห้า ความประพฤติของนักศึกษา

สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแต่ละคนย่อมแตกต่างกันไปตามอิทธิพลของสภาพแวดล้อม สมรรถภาพทางสมอง ปัจจัยเกื้อหนุน ความสนใจ ความถนัด เป็นต้น

งานวิจัยต่างประเทศ

ฮิวส์ตัน และ ไฮเวิร์ด (สุภาพ จันทราช.2541 : 44 ; อ้างอิงมาจาก Houston and Howard. 1976) ได้สรุปผลการวิจัย โดยกล่าวถึง การสอนของครูที่มีสมรรถภาพควรมีลักษณะดังนี้ คือ มีความสามารถสนองความต้องการด้านอารมณ์ สังคม ร่างกาย และ สติปัญญาของผู้เรียนได้ มีความสามารถในการกำหนดจุดประสงค์ในการสอนตรงตามความต้องการของผู้เรียน มีความสามารถในการใช้วิธีสอนอย่างเหมาะสมกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ สามารถใช้คู่มือการสอนและมีทักษะการสอนตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ สามารถใช้คู่มือการสอนและมีทักษะการสอนตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ สามารถจัดรูปแบบของการสื่อความหมายในห้องเรียน ยอมรับคุณค่าของการสื่อความหมาย สามารถใช้แหล่งวิทยาการได้อย่างเหมาะสม ใช้และสร้างอุปกรณ์การสอนตรงตามจุดประสงค์การสอนและสามารถนำผลการสอนที่เกิดขึ้น มาพัฒนาปรับปรุงการสอนใหม่

แมททอกซ์ (สมทรง ชุมรักษ์.2542 : 68 ; อ้างอิงมาจาก Mattox.1978) ได้ศึกษาความต้องการในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา รัฐอิลลินอยส์ สหรัฐอเมริกา พบว่า มีความต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความสามารถใ้ต่อการปฏิบัติงานต่อไปนี้อยู่ในระดับมาก คือ การปฏิวัติงานการประเมินผล การปรับปรุงการเรียนการสอน และ การพัฒนาหลักสูตร

เคอร์รีสันต์ (นลณี ยอดแสงรัตน์.2543 : 61 ; อ้างอิงมาจาก Garrison.1971) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนระหว่างครูกับนักเรียนสองกลุ่ม และวิทยาศาสตร์กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้สังเกตพฤติกรรมการสอนได้ใช้ Florida taxonomy of cognitive behavior และ videotape ประกอบเพื่อตรวจสอบพฤติกรรมการสร้างสรรค์ของนักเรียนที่ตอบสนองต่อพฤติกรรมของครู ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมของนักเรียนสัมพันธ์กับพฤติกรรมของครู ดังนั้นแบบแผนของพฤติกรรมครู จะมีอิทธิพลของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แอนเดอร์สัน (Anderson.1972 : 3) โดยศึกษาจากพฤติกรรมการสอนด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน พบว่าแบบพฤติกรรมครู มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของนักเรียน และได้แบ่งพฤติกรรมครูออกเป็น

สองประเภท คือ ครูที่ขอวางเงื่อนไขต่าง ๆ ให้กับนักเรียน ครูเป็นผู้สั่งโดยตรง กับ ครูที่ต้องการให้นักเรียนเลือกพิจารณาทำสิ่งต่างๆ ตามใจตนเอง

แอกที (ปาริชาติ สอนอักษร.2543 : 46 ; อ้างอิงมาจาก Agthe.1980) ศึกษาการรับรู้บทบาทหน้าที่ของครูใหญ่และครูในงานวิชาการ พบว่า ครูใหญ่และครูยอมรับว่า การปรับปรุงการเรียนการสอนจะต้องทำเป็นคณะ และ ครู ครูใหญ่ จะต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้สั่งการมาเป็นผู้ประสานงาน และ ให้มีการทำงานเป็นคณะมากขึ้น

จากการศึกษาค้นคว้าผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวกับ ตัวแปร เพศ ระดับชั้น และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สรุปได้ว่า ตัวแปรทั้งสามมีผลต่อการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

บทนี้กล่าวถึงการเลือกกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการจัดเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และ ขั้นตอนการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งนี้ เนื่องจากว่าในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนยังไม่ได้ตอบสนองนโยบายการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้น เพื่อเป็นประโยชน์แก่สถานศึกษาที่จะสามารถพัฒนาการเรียนการสอนให้เป็นแบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการต่าง ๆ ได้แก่ การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม การสนทนา การสัมภาษณ์ ตลอดจนการศึกษาแหล่งข้อมูลเอกสารอื่นๆ รวมทั้งนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในบทนี้เป็นการเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 โรงเรียนขจรเกียรติศึกษา จังหวัดภูเก็ต ปีการศึกษา 2544 จำนวน 161 คน แล้วเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified sampling) โดยการแบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ตามระดับชั้นเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่

กลุ่ม 1 คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 59% ลงมา

กลุ่ม 2 คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 60 - 69%

กลุ่ม 3 คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 70% ขึ้นไป

กลุ่ม 4 คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 59% ลงมา

กลุ่ม 5 คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 60 - 69%

กลุ่ม 6 คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 70% ขึ้นไป

ได้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 6 กลุ่ม แล้วเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยยึดตามระดับชั้นเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 24 คน ดังปรากฏตามตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 โรงเรียน ขจรเกียรติศึกษา จังหวัดภูเก็ต ตามระดับชั้นเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
	ป.5	ป.5	ป.6	ป.6
59% ลงมา	22	4	9	4
60 - 69%	34	4	28	4
70% ขึ้นไป	21	4	47	4
รวม	77	12	84	12

จากตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 โรงเรียนขจรเกียรติศึกษา จังหวัดภูเก็ต ปีการศึกษา 2544 ตามระดับชั้นเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แล้วเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยยึดตามกลุ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างกลุ่ม 1 จำนวน 4 คน กลุ่ม 2 จำนวน 4 คน กลุ่ม 3 จำนวน 4 คน กลุ่ม 5 จำนวน 4 คน และ กลุ่ม 6 จำนวน 4 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด 24 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือเพื่อการรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาเอกสาร ข้อมูล ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. การสังเกต ผู้วิจัยใช้การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (non-participating observation) แล้วบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกการสังเกตที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นโดยยึดกรอบของสิ่งที่จะศึกษา

3. การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview) ตามกรอบที่จะศึกษา ใช้วิธีสัมภาษณ์แบบรายบุคคล (individual interview)

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยสร้างตามกรอบที่จะศึกษา โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในกรอบการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ แล้วสร้างเครื่องมือขึ้น
2. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปปรึกษาและขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมและครอบคลุมตามกรอบที่กำหนดไว้
3. นำเครื่องมือที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยเริ่มทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2544 จนถึงเดือนตุลาคม 2544 รวมระยะเวลา 3 เดือน โดยแบ่งขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระยะ ๆ ดังนี้

1. เดือนกรกฎาคม 2544 เป็นช่วงระยะเวลาที่ผู้วิจัยทำการสำรวจพื้นที่ทางกายภาพของโรงเรียนที่มีกลุ่มตัวอย่าง แนะนำตัวและทำความรู้จักกับนักเรียนที่จะไปสัมภาษณ์ การสังเกตสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนที่มีกลุ่มตัวอย่าง ตลอดจนการประสานงานเกี่ยวกับระยะเวลาที่จะสัมภาษณ์
2. เดือนสิงหาคม 2544 เป็นช่วงระยะเวลาที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การศึกษาเอกสาร ในระยะนี้จะบันทึกข้อมูลควบคู่กันไปด้วย

3. เดือนกันยายน 2544 เป็นระยะเวลาที่ผู้วิจัยทบทวน ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล รวมทั้งการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมทั้งการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม เพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้รวบรวมมาแล้วทั้งหมด

วิธีการจัดเก็บข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการจัดเก็บข้อมูลด้วยวิธีดังต่อไปนี้

1. การศึกษาเอกสาร เอกสารที่ผู้วิจัยนำมาใช้ประกอบการทำวิจัย คือ
  - 1.1 หนังสือ CHILD CENTRE : STORYLINE METHOD : การบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (อรทัย มูลคำ และคนอื่น ๆ . 2542) และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
  - 1.2 การวิจัย ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ใช้การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. การสังเกต ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โดยศึกษาตามกรอบเนื้อหาที่วางไว้ คือ
  - 2.1 การจัดการเรียนการสอนแบบทดลอง
  - 2.2 การจัดการเรียนการสอนแบบจำลองสถานการณ์
  - 2.3 การจัดการเรียนการสอนแบบใช้ชุดการสอน
3. การสัมภาษณ์ ใช้วิธีการสนทนา ชักถาม เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 24 คน จากบุคคลต่อไปนี้
  - กลุ่ม 1 คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 59% ลงมา
  - กลุ่ม 2 คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 60 - 69%
  - กลุ่ม 3 คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 70% ขึ้นไป
  - กลุ่ม 4 คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 59% ลงมา
  - กลุ่ม 5 คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 60 - 69%
  - กลุ่ม 6 คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 70% ขึ้นไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ การศึกษา เอกสาร มาวิเคราะห์ตามกรอบเนื้อหาที่กำหนด โดยการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ (benchmarking) และการวิเคราะห์เจ็ยระในความปลอดภัยของผู้เรียน ควบคู่ไปกับการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม จนได้คำตอบที่ชัดเจนตามกรอบที่กำหนดไว้

ขั้นตอนการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หลังจากผู้วิจัยได้รับอนุมัติเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว ผู้วิจัยทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนขจรเกียรติศึกษา จังหวัดภูเก็ต ซึ่งเป็นโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ตามปฏิทินการเก็บข้อมูลที่ส่งถึงโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างไว้ล่วงหน้าแล้ว
3. ผู้วิจัยใช้เวลาเก็บข้อมูลระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายน
4. การวิเคราะห์ข้อมูลตามขอบเขตของเนื้อหา และการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล
5. การเขียนรายงานการวิจัยโดยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์

บทที่ 4

ผลการเก็บข้อมูล

ในบทนี้ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ และการศึกษาเอกสารจากแหล่งต่างๆ เป็นการนำเสนอในลักษณะการพรรณนาวิเคราะห์ โดยจำแนกตามขอบเขตด้านเนื้อหาของการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ ตามการจัดการเรียนการสอนแบบทดลอง การจัดการเรียนการสอนแบบจำลอง สถานการณ์ และ การจัดการเรียนการสอนแบบใช้ชุดการสอน ซึ่งการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสังเกต และการสัมภาษณ์นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 โรงเรียนนครเกียรติศึกษา จังหวัดภูเก็ต ปีการศึกษา 2544 ปรากฏดังนี้

ผลการรวบรวมข้อมูลโดยแยกตามการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

การนำเสนอผลการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแยกตามการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 จำนวน 24 คน ในโรงเรียนนครเกียรติศึกษา จังหวัดภูเก็ต ปีการศึกษา 2544 ที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง เริ่มทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนกรกฎาคม จนถึงเดือนกันยายน พ.ศ.2544 เป็นการสำรวจพื้นที่ทางกายภาพของโรงเรียนที่มีกลุ่มตัวอย่าง แนะนำตัวและทำความรู้จักกับนักเรียนที่จะไปสัมภาษณ์ การสังเกตสภาพการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนที่มีกลุ่มตัวอย่าง ตลอดจนการประสานงานเกี่ยวกับระยะเวลาที่จะสัมภาษณ์ เดือนสิงหาคม ถึงเดือนกันยายน 2544 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การศึกษาเอกสาร รวมทั้งการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมทั้งการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม เพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้รวบรวมมาแล้วทั้งหมด และสามารถประมวลคำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังนี้

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบทดลอง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบทดลองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียนขจรเกียรติศึกษา จังหวัดภูเก็ต ปีการศึกษา 2544 ทั้ง 6 กลุ่ม มีดังนี้

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 59% ลงมา มีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนแบบทดลองเป็นการเรียนที่ทำให้เกิดความสนุกสนาน น่าสนใจ ได้รับความรู้เพิ่มเติมทั้งจากการทำการทดลองด้วยตนเองและเพื่อนในชั้นเรียนอภิปรายผล บรรยายภาคีในชั้นเรียนไม่เข้าใจว่าทำไมจึงเกิดผลเช่นนั้น แต่เมื่อได้สรุปอีกครั้งหนึ่งก็ทำให้เข้าใจได้

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 60-69% มีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนแบบทดลองเป็นการเรียนที่ทำให้เกิดความสนุกสนาน น่าสนใจ ได้รับความรู้เพิ่มเติมทั้งจากการทำการทดลองด้วยตนเองและเพื่อนในชั้นเรียนอภิปรายผล บรรยายภาคีในชั้นเรียนจึงสนุกสนาน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 70% ขึ้นไป มีความคิดเห็นว่าการทดลองทำให้พวกเขาที่มีความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ทำให้เกิดความรู้เพิ่มเติมและได้รับความเพลิดเพลินในขณะที่ทำการทดลอง และยังเป็นการฝึกให้พวกเขาได้วิเคราะห์ผลการทดลองซึ่งทำให้พวกเขาสามารถประยุกต์ใช้ในการเรียนต่าง ๆ ด้วย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 59% ลงมา มีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนแบบทดลองแต่ละเรื่องและได้ทราบผลการทดลองทำให้พวกเขาได้รับความรู้เพิ่มเติมเนื่องจากการอภิปรายผลการทดลองของแต่ละกลุ่มในชั้นเรียน ซึ่งต้องพยายามทำความเข้าใจ นอกจากนี้ยังรู้สึกเพลิดเพลินกับการเรียน และได้ทำงานร่วมกับเพื่อนในกลุ่มอย่างเต็มที่

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 60-69% มีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนแบบทดลองเป็นการสร้างจิตสำนึกให้พวกเขาได้ศึกษาค้นคว้าสิ่งที่ต้องการรู้ด้วยตนเองและทำให้พวกเขาได้ความรู้เพิ่มเติม การทดลองทำให้พวกเขาสนใจที่จะเรียนและรู้สึกสนุกสนานเมื่อได้ทำการทดลองและแลกเปลี่ยนผลการทดลองกับเพื่อนในชั้นเรียนด้วยการอภิปรายผลการทดลอง

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 70% ขึ้นไป มีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนแบบทดลองโดยเฉพาะตอนที่จำเป็นต้องมีการอภิปรายผลให้เพื่อนในชั้นเรียนฟัง

เนื่องจากกลุ่มของตนเองพบผลการทดลองเป็นเช่นนี้ กลุ่มของเพื่อนอาจจะพบผลการทดลองที่แตกต่างกันไปอีก ทำให้ได้ความรู้ใหม่ ๆ และการเรียนการสอนแบบทดลองสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตรประจำวันได้ด้วยเมื่อพวกเขาต้องการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวด้วยตัวเอง ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบจำลองสถานการณ์

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบจำลองสถานการณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 โรงเรียนขจรเกียรติศึกษา จังหวัดภูเก็ต ปีการศึกษา 2544 ทั้ง 6 กลุ่ม มีดังนี้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 59% ลงมา มีความคิดเห็นว่าได้เปลี่ยนบรรยากาศในการเรียนการสอนตามบทเรียนมาเป็นการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนโดยการจำลองสถานการณ์ตามบทเรียน เช่น บทเรียนวิชาภาษาไทย ซึ่งส่วนใหญ่พวกเขาไม่ได้ร่วมแสดงละครแต่เป็นผู้ดู และไม่เข้าใจในเรื่องนั้น ๆ ดีพอควรแม้ว่าครูจะสรุปในตอนท้ายของการแสดงก็ตาม

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 60 – 69% มีความคิดเห็นว่าได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มกับเพื่อนในชั้นเรียน แบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบ และได้แสดงความคิดเห็นร่วมกันในกลุ่ม ทำให้ได้รับความสนุกสนานและฝึกความกล้าแสดงออกให้แก่นักเรียน และเมื่อมีการสรุปบทเรียนในตอนท้ายก็ทำให้เข้าใจบทเรียนยิ่งขึ้น

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 70% ขึ้นไป มีความคิดเห็นว่าการจำลองสถานการณ์ที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตรประจำวันมากกว่าจำลองสถานการณ์ตามบทเรียน เนื่องจากสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ได้ในชีวิตประจำวันจริง ๆ และเข้าใจได้ง่ายกว่า ส่วนการจัดการจำลองสถานการณ์ที่ต้องการร่วมแสดงด้วย เนื่องจากแต่ละครั้งจะมีนักเรียนเพียงบางกลุ่มเท่านั้นที่ได้แสดง

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 59% ลงมา มีความคิดเห็นว่าการจำลองสถานการณ์มีประโยชน์ที่ทำให้เข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้นเพราะได้มีส่วนร่วมในการเรียนด้วยการตอบคำถามและเสนอข้อคิดเห็นที่ได้จากเรื่อง

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 60 – 69% มีความคิดเห็นว่าการเรียนการสอนแบบจำลองสถานการณ์ต้องมีความตั้งใจเรียนมากขึ้น เนื่องจากตอนท้ายครูจะให้

นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากบทเรียนก่อนที่ครูจะสรุปให้ฟังอีกครั้งหนึ่ง ถ้าไม่ตั้งใจตอนที่เรียนก็จะตอบคำถามไม่ได้ และทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนคร่ำครึ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 70% ขึ้นไป มีความคิดเห็นว่าการเรียนได้ฝึกความกล้าแสดงออก และรับผิดชอบการทำงานเป็นกลุ่ม ได้แสดงข้อคิดเห็นที่ได้จากการแสดงสถานการณ์จำลอง และครูเป็นผู้สรุปข้อคิดที่ได้อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งนักเรียนมีความคิดว่าจะนำเรื่องเกี่ยวกับสถานการณ์จริงในปัจจุบันมาแสดงเพื่อเป็นข้อคิดให้กับพวกเขาได้และเป็นประโยชน์ในการใช้ชีวิตในปัจจุบันนี้

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ชุดการสอน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบจำลองสถานการณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 โรงเรียนขจรเกียรติศึกษา จังหวัดภูเก็ต ปีการศึกษา 2544 ทั้ง 6 กลุ่ม มีดังนี้

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 59% ลงมา มีความคิดเห็นว่าการใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนมากขึ้น และสนุกกับการเรียน นักเรียนได้ฝึกการคิด การแสดงความคิดเห็นให้เพื่อนในกลุ่มฟังและสรุปความคิดเห็น ซึ่งความคิดของเพื่อนแต่ละคนจะแตกต่างกันทำให้ได้ความคิดที่หลากหลาย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 60 – 69% มีความคิดเห็นว่าการบรรยากาศในชั้นเรียนไม่น่าเบื่อ นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างเต็มที่ที่ทำให้เข้าใจเนื้อหาในบทเรียนนั้น ๆ ได้ดีขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อการฝึกให้นักเรียนได้คิด ได้กล้าแสดงออกและแสดงความคิดเห็นต่อเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 70% ขึ้นไป มีความคิดเห็นว่าการมีเทคนิคในการสอนหลากหลายสลับกันไป เช่น การเรียนเป็นกลุ่มย่อย การเรียนโดยส่วนตัว และการเรียนที่ครูเป็นผู้บรรยายประกอบ โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนอย่างเต็มที่ การเรียนบทเรียนต่าง ๆ จึงน่าสนใจและบรรยากาศในชั้นเรียนสนุกสนาน นอกจากนี้ ยังต้องการให้ครูนำความรู้ที่นอกเหนือจากบทเรียนมาเสริมในการเรียนการสอนด้วยวิธีการสอนลักษณะนี้

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 59% ลงมา มีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ชุดการสอนทำให้เข้าใจบทเรียนมากขึ้น ในการเรียนก็มีความสุข

สนาน มีความน่าสนใจ และไม่น่าเบื่อหน่าย เนื่องจากเป็นการเรียนการสอนที่มีอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนที่น่าสนใจ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 60 – 69% มีความคิดเห็นว่าการเรียนการสอนแบบใช้ชุดการสอนทำให้นักเรียนได้ปฏิบัติในชั้นเรียนด้วยตนเองด้วยกระบวนการกลุ่ม และ ส่วนตัว ประกอบกับอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน จึงมีความสนใจและเพลิดเพลินกับการเรียน นอกจากนี้ยังได้รับความรู้เพิ่มเติมจากกระบวนการกลุ่มด้วย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 70% ขึ้นไป มีความคิดเห็นชอบและสนุกกับการเรียนการสอนแบบใช้ชุดการสอน เนื่องจากการเรียนมีสื่อและอุปกรณ์ประกอบบทเรียนต่าง ๆ ทำให้เข้าใจบทเรียนนั้น ๆ ได้ดียิ่งขึ้น ได้มีการฝึกทักษะทางด้านต่าง ๆ ทั้งการคิด การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา การแสดงออก ความสามัคคี การแสดงความคิดเห็น เป็นต้น และต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับความรู้รอบตัวที่นอกเหนือจากบทเรียนมาประกอบการเรียนการสอนด้วย เพื่อเพิ่มเติมความรู้ให้กับนักเรียน

ข้อเสนอแนะการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 โรงเรียนขจรเกียรติศึกษา จังหวัดภูเก็ต ปีการศึกษา 2544 มีดังนี้

ข้อเสนอเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบทดลอง

นักเรียนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบทดลองว่า นอกจากจะมีการทดลองตามบทเรียนแล้ว ควรจะมีการทดลองสิ่งใหม่ ๆ นอกเหนือบทเรียน ด้วยวิธีการทดลองที่ไม่ยุ่งยากและซับซ้อนจนเกินไป เพื่อให้นักเรียนได้เกิดความรู้แปลกใหม่ เกิดจินตนาการ และ ความคิดสร้างสรรค์ ที่จะทำการทดลองสิ่งต่าง ๆ รอบตัวด้วยตนเองที่บ้านหรือกับเพื่อน ๆ โดยที่ไม่เกิดความเบื่อหน่ายและเป็นอันตรายต่อตนเองหรือผู้อื่น ทั้งนี้ การทดลองนั้น ๆ นอกจากจะทำให้เกิดความรู้แล้วอาจนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ โรงเรียนอาจจะสร้างความภาคภูมิใจให้เกิดขึ้นกับนักเรียน ถือเป็นรางวัลและเสริมสร้างให้นักเรียนได้เกิดกำลังใจในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เอง ด้วยการจัดงานแสดงผลการทดลองของนักเรียนในวันสำคัญหรือจัดนิทรรศการแสดงผลงานของนักเรียนในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบจำลองสถานการณ์

การจัดการเรียนการสอนแบบจำลองสถานการณ์ นักเรียนได้ให้ข้อเสนอแนะไว้กล่าวคือ ควรให้นักเรียนทุกคนในชั้นเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงจำลองสถานการณ์ อาจแบ่งนักเรียนในชั้นเรียนออกเป็น 5 – 6 กลุ่ม สำหรับเรื่องที่กำหนดให้ ต้องการให้ครูกำหนดเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวันที่สามารถใช้ได้ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบันให้มากขึ้น เช่น การคบเพื่อน การแสดงความรักต่อพ่อแม่ การออกกำลังกาย เป็นต้น เพื่อเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนที่สามารถนำตัวอย่างที่ดีที่ได้จากการแสดงจำลองสถานการณ์ของเพื่อน ๆ ในชั้นเรียนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ชุดการสอน

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ชุดการสอน นักเรียนได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ต้องการให้ชุดการสอนแบบการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มย่อยกับเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน มากกว่าทำงานเป็นรายบุคคล หรือ คุณครูบรรยายให้ฟัง เนื่องจากได้แลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อน ๆ ในกลุ่ม ทำให้ได้ความคิดที่หลากหลาย ได้ความรู้เพิ่มเติมขึ้น และบรรยายภาคในชั้นเรียนยังไม่น่าเบื่อหน่ายด้วย นอกจากนี้ นักเรียนควรได้มีการร่วมกันทำอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน เพื่อเป็นการฝึกความคิดสร้างสรรค์ การร่วมกันทำงานเป็นกลุ่มที่ต้องมีความรับผิดชอบให้แก่กันนักเรียน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทนี้กล่าวถึง ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการศึกษาค้นคว้า อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป ตามลำดับ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อทราบความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 โรงเรียนขจรเกียรติศึกษา จังหวัดภูเก็ต ปีการศึกษา 2544 ในประเด็นต่อไปนี้ การจัดการเรียนการสอนแบบทดลอง การจัดการเรียนการสอนแบบจำลองสถานการณ์ และ การจัดการเรียนการสอนแบบใช้ชุดการสอน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ศึกษาจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 โรงเรียนขจรเกียรติศึกษา จังหวัดภูเก็ต ปีการศึกษา 2544 จำนวน 24 คน จากจำนวนกลุ่มประชากร 161 คน เครื่องมือเพื่อการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสังเกตเพื่อการวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นนั้นเป็นแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview) มีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบรายบุคคล (individual interview) การรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จัดกลุ่มตามความมุ่งหมายได้สามลักษณะ คือ การจัดการเรียนการสอนแบบทดลอง การจัดการเรียนการสอนแบบจำลองสถานการณ์ และ การจัดการเรียนการสอนแบบใช้ชุดการสอน สำหรับแบบสังเกตเพื่อการวิจัยนั้น ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นในลักษณะของแบบสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (non-participating observation) ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลจะเก็บตามแบบการสังเกตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

หลังจากสร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสังเกตเพื่อการวิจัยเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์และแบบสังเกตเพื่อการวิจัย เสนอและขอคำแนะนำจากประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุงให้เหมาะสม และครอบคลุมตามกรอบที่กำหนดไว้ จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์และแบบสังเกตเพื่อการวิจัยไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ ไปแสดงต่อผู้อำนวยการโรงเรียนขจรเกียรติศึกษา จังหวัดภูเก็ต เพื่อขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ปรากฏว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีสัมภาษณ์และสังเกตนั้นสามารถรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้ครบ 24 คน ใน 6 กลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้มาจากการสังเกต การสัมภาษณ์ การศึกษาเอกสาร มาวิเคราะห์ตามกรอบเนื้อหาที่กำหนด คือ การจัดการเรียนการสอนแบบทดลอง การจัดการเรียนการสอนแบบจำลองสถานการณ์ และ การจัดการเรียนการสอนแบบใช้ชุดการสอน โดยการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ (benchmarking) และ การวิเคราะห์เจียรไนความปรารถนาของผู้เรียน ควบคู่ไปกับการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมจนได้คำตอบที่ชัดเจนตามกรอบที่กำหนดไว้

สรุปผลการวิจัย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 โรงเรียนขจรเกียรติศึกษา จังหวัดภูเก็ต ปีการศึกษา 2544 สามารถสรุปได้ดังนี้
 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบทดลองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 59% ลงมา มีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนแบบทดลองเป็นการสอนตามบทเรียนที่ทำให้เกิดความสนุกสนานระหว่างเรียน ซึ่งจะต้องทำความเข้าใจกับผลสรุปที่ได้ด้วยการฟังการอภิปรายผลของเพื่อนนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ด้วย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 60 – 69% และ 70% ขึ้นไป มีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนแบบทดลองทำให้เกิดความเพลิดเพลินและสนุกสนานในการค้นหาความรู้ด้วยตนเอง และยังได้รับความรู้

ใหม่จากการอภิปรายผลของเพื่อนนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ในชั้นเรียน นอกจากนี้ยังต้องการให้ครูนำเรื่องที่น่าสนใจนอกเหนือจากบทเรียนมาทดลองด้วยเพื่อเป็นการเพิ่มเติมความรู้ให้แก่ นักเรียนมากขึ้น

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบจำลองสถานการณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 59% ลงมา , 60 – 69% และ 70% ขึ้นไป มีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนแบบจำลองสถานการณ์ทำให้นักเรียนสนุกสนานและเพลิดเพลินกับการเรียน บรรยากาศในชั้นเรียนไม่น่าเบื่อหน่าย และยังได้รับความรู้และข้อคิดต่าง ๆ จากการจำลองสถานการณ์นั้น ๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่มีในบทเรียนโดยเฉพาะบทเรียนวิชาภาษาไทย ดังนั้น จึงต้องการให้ครูนำความรู้ต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากบทเรียน โดยเฉพาะความรู้ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้มาเป็นหัวข้อในการจำลองสถานการณ์เพื่อให้นักเรียนจะได้ประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ดีขึ้น

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ชุดการสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 59% ลงมา , 60 – 69% มีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ชุดการสอนทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้มากขึ้น มีความน่าสนใจและสนุกสนานในการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 70% ขึ้นไป มีความคิดเห็นว่าการสอนแบบใช้ชุดการสอนนอกบทเรียนมาประกอบการสอนเพื่อเพิ่มเติมความรู้ให้นักเรียน เนื่องจากการสอนแบบใช้ชุดการสอนทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้โดยง่ายและบรรยากาศในชั้นเรียนไม่น่าเบื่ออีกด้วย

อภิปรายผล

ผลการวิจัยมีประเด็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 โรงเรียนขจรเกียรติศึกษา จังหวัดภูเก็ต ปีการศึกษา 2544 ที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบทดลอง พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 59% ลงมา กับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 59% ลงมา มีความคิดเห็นว่าการทดลองสิ่งต่าง ๆ ในชั้นเรียนทำให้เกิดความสนุกสนาน บรรยากาศในชั้นเรียนไม่น่าเบื่อ สามารถเข้าใจและอภิปรายผลการทดลองได้แต่บางครั้งไม่เข้าใจ เนื่องจาก ผลการทดลองที่ได้ไม่เหมือนกับเพื่อนนักเรียนบางกลุ่ม จึงต้องให้เพื่อนอธิบายให้ฟังอีกครั้งหนึ่งจึงจะเข้าใจได้มากขึ้น ในขณะที่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียน 60 – 69% , นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 70% ขึ้นไป , นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 60 – 69% และ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 70% ขึ้นไป มีความพึงพอใจกับการเรียนการสอนแบบทดลองมาก เนื่องจากได้ความรู้ที่พวกเขาสามารถค้นพบได้ด้วยตนเอง และมีความสนใจมากและเข้าใจได้เมื่อเพื่อนกลุ่มอื่นๆ อภิปรายผลการทดลอง ทำให้พวกเขาได้ความรู้ใหม่เพิ่มเติมมากขึ้น และต้องการให้ครูนำเรื่องที่น่าสนใจจากบทเรียนมาให้พวกเขาได้ทำการทดลองด้วย เพราะอาจเป็นประโยชน์ที่พวกเขาสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อทดลองสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า การทดลองเป็นการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในชั้นเรียน ได้แสดงความคิดเห็น ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียน ทำให้เกิดความสนุกสนาน บรรยากาศในชั้นเรียนที่อาจดูเหมือนว่าจะต้องเคร่งเครียดเพราะต้องทำการทดลอง แต่บรรยากาศกลับสนุกสนานเพราะนักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองโดยครูเป็นเพียงผู้คอยแนะนำและให้คำปรึกษา ดังที่ พงษ์ศักดิ์ แพงคำอ้วน (2543 : 13) กล่าวว่า การสอนโครงการวิทยาศาสตร์มีหลายวิธีแล้วแต่สภาพแวดล้อม บางท่านสอนจากตัวอย่างไปกฎเกณฑ์ บางท่านสอนจากกฎเกณฑ์ไปหาตัวอย่าง แต่การฝึกให้นักเรียนทำงานเป็นขั้นตอนควรมีกิจกรรมเสริมด้วยการแทรกกระบวนการทำโครงการ กิจกรรมต้องมีความยืดหยุ่นที่สำคัญจะทำให้เด็กสนุกไม่เบื่อต่อเนื้อหา เกิดการเรียนรู้ได้ดี อยู่ที่การเลือกและประยุกต์ใช้ต่อบทเรียนต่อนักเรียนและต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ระหว่างจัดกิจกรรมควรจัดทักษะทางกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ควบคู่กันไปด้วย จะทำให้เกิดการบูรณาการทางเทคนิคการสอน เช่น การสังเกต การจำแนกประเภท การวัด การคำนวณ การหาความสัมพันธ์ การสื่อความหมายของข้อมูล การพยากรณ์ การลงความเห็นจากข้อมูล เป็นต้น การฝึกวิธีการทางวิทยาศาสตร์นั้นไม่ยาก ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนโดยกำหนดสถานการณ์ให้นักเรียนร่วมมือร่วมใจร่วมกันคิดให้ครบ 5 ขั้นตอน คือ สังเกต ตั้งหรือระบุปัญหา ตั้งสมมติฐาน ทดลอง และ สรุปและรวบรวมผล ส่วนการนำเสนอผลงานอาจให้นักเรียนเสนองานร่วมกันเป็นเวทีวิชาการน้อย ๆ ทั้งเสนอแบบรายบุคคล หรือ รายกลุ่ม พร้อมให้มีการซักถามอภิปรายร่วมกันระหว่างนักเรียนและครู การสอนแบบโครงการวิทยาศาสตร์เป็นเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งความสำคัญของผู้เรียนเป็นหลัก โดยมีหลักการง่าย ๆ อยู่ที่เด็กนักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติมากกว่าครู บทบาทของครูเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำเท่านั้นเอง

น่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการจัดการเรียนการสอนแบบทดลอง ถ้าหากว่าครูผู้สอนจะให้ความสนใจ และเอาใจใส่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ให้คำแนะนำในระหว่างการทดลอง และ กระตุ้นให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ใหม่ด้วยตนเอง รวมทั้งมีเทคนิคการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์และนักเรียน อันจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

ประเด็นที่สอง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบจำลองสถานการณ์ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5, 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 59% ลงมา , นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5, 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 60 – 69% และ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5, 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 70% ขึ้นไป ต่างมีความคิดเห็นว่าการจำลองสถานการณ์ทำให้นักเรียนได้รับความสนุกสนาน ได้ฝึกการกล้าแสดงออก ได้ฝึกการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และเปลี่ยนบรรยากาศในชั้นเรียนที่เป็นแบบการบรรยายให้ไม่น่าเบื่อ นอกจากนี้ ครูยังให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น ข้อคิด สิ่งที่สังเกตได้จากการจำลองสถานการณ์นั้น ๆ และมีการสรุปตอนท้ายของการเรียนทำให้เข้าใจเรื่องนั้น ๆ ได้ แต่พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจค่อนข้างน้อย เนื่องจาก ในการจำลองสถานการณ์แต่ละเรื่อง มักจะเป็นเรื่องที่อยู่ในบทเรียนวิชาภาษาไทย เช่น พระอภัยมณี สังข์ทอง เป็นต้น ซึ่งข้อคิดที่ได้อาจไม่ครบถ้วนถึงแม้ว่าครูจะเป็นผู้สรุปบทเรียนนั้นอีกครั้งหนึ่งก็ตาม เมื่อมีการทดสอบความรู้เรื่องนั้น ๆ ทำให้นักเรียนไม่สามารถทำได้อย่างเต็มที่ แต่ถ้าหากครูให้จำลองสถานการณ์ที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวัน นอกจากจะเกิดความสนุกสนานแล้ว ยังสามารถเข้าใจได้ง่ายและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ง่ายกว่าด้วย

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนการสอนแบบจำลองสถานการณ์ เป็นการพัฒนากล้าแสดงออกและฝึกวิพากษ์วิจารณ์การแสดงของเพื่อนร่วมห้อง ของนักเรียนเพียงบางกลุ่มบางคนเท่านั้น นักเรียนคนไหนไม่มีหน้าที่ในการแสดงจำลองสถานการณ์ เมื่อต้องแสดงความคิดเห็นก็เป็นเพียงของเพื่อนนักเรียนบางคนในห้องเท่านั้น เหล่านี้จึงมีผลต่อความเข้าใจของนักเรียน เพราะถ้าหากนักเรียนคนใดได้แสดงความคิดเห็น ข้อคิดที่ได้ ให้เพื่อนๆ ในชั้นเรียน และครูผู้สอนได้ฟัง ก็จะมีการอภิปรายร่วมกัน ถือเป็นโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้ และนักเรียนคนนั้นก็จะได้ประโยชน์คือเข้าใจเรื่องนั้น ๆ ได้ ในขณะที่นักเรียนบางคนไม่กล้าแสดงออก เพื่อนนักเรียนคนไหนว่าอย่างไรก็ตามนั้น ความคิดที่ได้ก็ได้ตามเพื่อนคนนั้น ไม่ได้เกิดความคิดของตัวเอง นักเรียนบางคนจึงไม่รู้สึกสนุกสนานมากนักเมื่อมีการเรียนการสอนแบบจำลองสถานการณ์ ดังนั้น ครูผู้สอนจึงควรมีเทคนิคและจัดกลุ่มนักเรียนให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มได้แสดงสถานการณ์จำลอง แล้วนักเรียนก็จะได้

แสดงความคิดเห็นร่วมกัน มีความคิดสร้างสรรค์ มีความกล้าแสดงออก และได้รับความรู้จากการจำลองสถานการณ์นั้น ๆ อย่างแท้จริง นอกจากนี้ ครูผู้สอนควรนำสถานการณ์ในชีวิตจริงซึ่งนักเรียนได้สัมผัสในชีวิตประจำวันมาเป็นเรื่องที่จะจำลองสถานการณ์ด้วย เพื่อให้นักเรียนรู้สึกสนุกและเข้าใจได้ลึกซึ้งกว่า อีกทั้งยังมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียนอีกด้วย ซึ่ง อารี รังสินันท์ (ชนิษฐา กาศพิกาญจน์. 2542 : 77 ; อ้างอิงมาจาก อารี รังสินันท์.2528) กล่าวสนับสนุนว่า กิจกรรมที่เด็กสามารถแสดงออกเชิงความคิดสร้างสรรค์สามารถจัดได้หลายกิจกรรม เป็นต้นว่า กิจกรรมด้านศิลปะ การวาดภาพ กิจกรรมการเคลื่อนไหว ดนตรี การประดิษฐ์ การพูด การเขียน การเล่นเกม และการเล่นกีฬากลางแจ้ง สิ่งเหล่านี้ย่อมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความสามารถทางสร้างสรรค์ได้เป็นอย่างดี ครูจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง จากทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของทอเรนซ์ (กรมวิชาการ.2542 : 108) กล่าวไว้ว่า การศึกษาที่มุ่งให้นักเรียนรู้จักการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น กล้าคิด กล้าแสดงออก จะช่วยให้นักเรียนแต่ละคนได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของตนเองอย่างเต็มที่

น่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง หากมีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบจำลองสถานการณ์ โดยให้นักเรียนทุกคนในชั้นเรียนได้มีส่วนร่วมในการจำลองสถานการณ์ต่าง ๆ เพราะนอกจากจะเป็นการฝึกให้นักเรียนได้มีความกล้าแสดงออก ได้แสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนกับเพื่อน ได้ฝึกความสามัคคีกันภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่มแล้ว ยังเป็นการฝึกทักษะทางการพูด การเขียน การอ่าน และเกิดทักษะทางด้านปัญญา ก่อให้เกิดสิ่งต่าง ๆ อันเป็นความสามารถของนักเรียนที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับงานหลาย ๆ ชนิดในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ การจำลองสถานการณ์ควรจะนำเรื่องราวในชีวิตจริง อิงสถานการณ์จริงให้นักเรียนได้เรียนรู้ โดยนักเรียนเป็นผู้เสนอเรื่อง หรือ ครูเห็นว่าเรื่องใดน่าจะเป็นประโยชน์ก็นำมาให้นักเรียนได้เรียนรู้ได้

ประเด็นที่สาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ชุดการสอน พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5, 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 59% ลงมา , นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 , 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 60 – 69% มีความคิดว่า การเรียนการสอนแบบใช้ชุดการสอน เป็นการเรียนที่ช่วยให้พวกเขาเข้าใจบทเรียนได้มากขึ้น เป็นการเรียนที่น่าสนใจ เกิดความสนุกสนาน โดยเฉพาะเมื่อได้ทำงานร่วมกับเพื่อนเป็นกลุ่มย่อย และบรรยากาศในชั้นเรียนไม่น่าเบื่อ พวกเขาจึงต้องการให้ครูใช้ชุดการสอนในวิชาต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ในขณะที่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5, 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 70% ขึ้นไป คิดว่า เป็นวิธีการเรียนอย่างหนึ่งที่น่าสนใจทำให้พวกเขาสนุกสนาน

กับการเรียนและเข้าใจได้เร็วขึ้น เนื่องจากมีนักเรียนบางคนที่ได้อ่านบททบทวนบทเรียนมาจากที่บ้าน เมื่อเข้าชั้นเรียนเรียนวิชาต่าง ๆ แล้วครูใช้ชุดการสอนก็ทำให้เขาเข้าใจมากขึ้นไปด้วย และยังแสดงความคิดเห็นว่า ครูน่าจะนำความรู้นอกบทเรียนมาประกอบการเรียนการสอนด้วย เพราะเมื่ออ่านจบบทเรียนแล้ว พวกเขายังต้องการเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ เพิ่มเติม และที่สำคัญ เมื่อมีการทดสอบบทเรียน นักเรียนก็สามารถทำบททดสอบได้คะแนนดีขึ้นด้วย

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ น่าจะเป็นเพราะว่าการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ชุดการสอน เป็น การเรียนที่ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการเรียน ซึ่งครูได้นำวิธีการต่าง ๆ เช่น การศึกษาเป็นรายบุคคล การศึกษาเป็นกลุ่มย่อย และ การศึกษาประกอบการบรรยายของครู รวมทั้งการใช้วัสดุอุปกรณ์การ สอนประกอบการเรียน มาสลับในการเรียนแต่ละครั้ง ทำให้เปลี่ยนบรรยากาศในชั้นเรียน นักเรียนมี ความสนใจและตั้งใจเรียนมากขึ้น เป็นการระดมความคิดของนักเรียน โดยเฉพาะเมื่อนักเรียนได้ ศึกษาเป็นกลุ่มย่อย จะพบว่านักเรียนแต่ละคนช่วยกันแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนกันภายในกลุ่ม ความคิดที่ได้ก็จะเพิ่มเติมมากขึ้น อันเป็นวิธีการหนึ่งที่จะดึงศักยภาพทางด้านความคิดของนักเรียน ออกมาให้เห็นอย่างเด่นชัด ดังที่ วิรัตน์ คุ่มดำ (กรมวิชาการ.2542 : 144 ; อ้างอิงมาจากวิรัตน์ คุ่มดำ.2534) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียน วิชาศิลปศึกษาด้วยกลวิธีระดมสมอง พบว่า คะแนนความคิดสร้างสรรค์ในทุก ๆ ด้าน หลังการเรียน วิชาศิลปศึกษาด้วยกลวิธีระดมสมองสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การสอนศิลปศึกษาด้วยวิธี ระดมสมอง ช่วยส่งเสริมในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้ พัฒนาสูงขึ้นได้ สอดคล้องกับ โอภาส บุญรอดสุข (กรมวิชาการ.2542 : 147 ; อ้างอิงมาจากโอภาส บุญรอดสุข.2535) ที่ได้ทำการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบคะแนนความคิดสร้างสรรค์ระหว่างนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาศิลปศึกษาโดยการทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม กับการทำกิจกรรมรายบุคคล พบ ว่า คะแนนความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่ทำกิจกรรมเป็นกลุ่มสูงกว่านักเรียนที่ทำกิจกรรมเป็นราย บุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในการสะท้อนความคิดของนักเรียนเป็นไปในรูปแบบของ กิจกรรมการใช้สัญลักษณ์ที่มีการตกลงภายในห้องเรียน การพูดแสดงความคิดของตน การเขียน เป็นต้น

น่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งถ้าหากมีการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ชุดการสอนแก่นักเรียน เนื่องจากนักเรียนแต่ละห้องย่อมมีทั้งนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ปานกลาง และ สูง นักเรียนแต่ละคนจึงมีความสามารถในการรับรู้ไม่เหมือนกัน ดังนั้น เพื่อให้การเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์

ประสงค์ของบทเรียน นักเรียนเข้าใจบทเรียนอย่างแท้จริงและตรงกัน ครูผู้สอนจึงจำเป็นที่จะต้องมีเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียน เกิดความสนใจ เพลิดเพลินกับการเรียน แล้วนักเรียนเหล่านั้นก็จะได้รับความรู้อย่างเต็มที่ ทั้งนี้ ต้องฝึกให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองหรืออาจจะให้นักเรียนร่วมกันทำสื่อการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ด้วย เพื่อเป็นการพัฒนาความสามารถของนักเรียนในการเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย สามารถนำข้อมูลไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับครูผู้สอน นำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาวิธีการสอนให้เป็นแบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้ด้วยตนเองและมีศักยภาพอย่างเต็มที่
2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารทางการศึกษา นำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาครู บุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง พัฒนาวิธีการสอนในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพอย่างดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยผลสัมฤทธิ์ของการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. ควรมีการศึกษาวิจัยการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา ในจังหวัดภูเก็ต
3. ควรมีการศึกษาวิจัยการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่ส่งเสริมและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนของครูและนักเรียนในด้านต่าง ๆ

บรรณานุกรม

- การฝึกหัดครู,กรม. บทเรียนวิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์ชุดวิชาครูระดับ พ.ม. วิชาหลักการสอน.
กรุงเทพฯ : กองส่งเสริมวิทยฐานะครู กรมการฝึกหัดครู, 2530.
- โกวิท ประวาลพุกษ์. การประเมินในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2523.
- ชนิษฐา กาฬกาญจน์. ศึกษาการใช้แฟ้มสะสมงาน (portfolio) ในการประเมินผลการเรียนของครู
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา. ปรินญา
นิพนธ์ กศ.ม.สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2542.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน. คู่มือการใช้เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา.
กรุงเทพฯ : ศุภสมาคมลาดพร้าว, 2538.
- _____. รายงานผลการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาโครงการวิจัย
สำรวจสาเหตุเพื่อการติดตามและพัฒนาคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ :
ห้างหุ้นส่วน จำกัด รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, 2533.
- แคล้ว ใจทา. ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนซ่อมเสริมวิชาคณิตศาสตร์เรียงคู่อันดับและกราฟของ
นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยเรียนจากสื่อประสมกับเรียนจากการสอนแบบปกติ.
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปรินญาศิลปศาสตร์ มหาบัณฑิต, 2530.
- คัมภีร์ ศิริรัตน์. ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัทวิทยุการ
บินแห่งประเทศไทยจำกัด ในศูนย์ควบคุมการบินส่วนภูมิภาค. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.
สงขลา มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2542.
- จรินทร์ ธานีรัตน์. ปทานุกรมการศึกษา. กรุงเทพฯ : รามคำแหง, 2518.
- จรรุภา บุญเจิด. ศึกษาความต้องการพัฒนาทางด้านวิชาการของครูอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพังงา. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.สงขลา มหาวิทยาลัย
ทักษิณ, 2542.
- จิราพร โพธิ์สุวรรณ. ความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในด้านการเรียนการสอน
กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและบุคลิกภาพเก็บตัว แสดงตัวของนักเรียน. ปรินญานิพนธ์
กศ.ม.กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519.
- เฉลิมศรี คงไทย. การสอนซ่อมเสริมโดยใช้สื่อประสม เรื่องสารสังเคราะห์วิชาวิทยาศาสตร์กาย-
ภาพ ชีวภาพ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย จังหวัดลพบุรี.
กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ ปรินญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527.

- ชวาล แพร์ตฤ. เทคนิคการวัดผล. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2516.
- ชาญชัย อาจิมสมาจาร,ดร. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, 2540.
- ทัศนีย์ ศุภเมธี. พฤติกรรมกรรมการสอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูธนบุรี, 2533.
- ธรร สุนทรายุทธ. หลักการและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์, 2536.
- ธีระวุฒิ ประทุมพนรัตน์ และ คนอื่น ๆ. การบริหารและการนิเทศการศึกษา. สงขลา : เทพการพิมพ์, 2530.
- นลณี ยอดแสงรัตน์. ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการสอนของครูโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต. คบ.ครุศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2543.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. เมษายน – มิถุนายน 2527. “บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน”. วารสารสายครุศาสตร์, 12:4.
- _____. หลักการบริหารการศึกษาเพื่อช่วยพัฒนาความเข้าใจระหว่างครูกับผู้บริหาร
นักบริหาร. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.
- บรรอง ณ พัทลุง. ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานสื่อการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
ศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพัทลุง. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.สงขลา
มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2541.
- บัวบุชา ซื่อตรง. การวิเคราะห์พฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้การพูดในการเรียนการสอน. วิทยานิพนธ์
คบ. ครุศาสตร์บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512.
- ปฏิรูปการเรียนรู้, คณะอนุกรรมการ. ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ : กองการมัธยมศึกษา, 2543.
- ประทีป สองแสง. ศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง
พ.ศ.2533) ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด
สงขลา. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2541.
- ประยงค์ ชูรักษ์. การศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดการ
ประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.สงขลา : มหาวิทยาลัยศรี-
นครินทร์วิโรฒ สงขลา, 2531.อัดสำเนา

- ประเวศ วะสี. ปฏิรูปการศึกษา ยกเครื่องทางปัญญา ทางรอดพ้นจากความหายนะ. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์, 2541.
- ปาริชาติ สอนอักษร. การศึกษาพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ของข้าราชการครู โรงเรียนสตรีภูเก็ต สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดภูเก็ต. คบ.ครุศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2543.
- ปราณี มีกุล. ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนซ่อมเสริมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายวิชาเคมี เรื่อง เซลล์ไฟฟ้าเคมี โดยวิธีเรียนด้วยตนเองจากสื่อประสมและจากบทเรียน. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524.
- ปราโมทย์ ศรีสมบัติ. การศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดตรัง ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการ. ปริญญาโท กศ.ม.สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2530.อัดสำเนา
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : สหมิตรออฟเซต, 2535.
- พนัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2533.
- พิชัย สันติภิรมย์. ศึกษาการใช้อุปกรณ์การสอนของครูอนุบาลโรงเรียนราษฎร์ในกรุงเทพมหานคร. ครุศาสตร์ มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517.
- พิสมัย ดีทะแก้ว. หลักสูตรประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2540.
- พงษ์ศักดิ์ แพงคำอ้วน. "ครูพงษ์ศักดิ์ ครูเครือข่ายที่ ร.ร.วัดแสงดำ แนะนำเทคนิคสอน โครงการวิทยาศาสตร์". รายงานปฏิรูปการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2543.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. หลักการวัดผลและสร้างข้อสอบ. ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528
- รพีพรรณ สาครสินธุ์. หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์วิชาชีพภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูจันทระเกษม, 2525.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ.2530. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2530.
- รัชนีย์ สุทธิกรคานนท์. การศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ; ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม มหาวิทยาลัยสารคาม, 2539.
- ล้วน สายยศ. การศึกษาค้นหาตัวพยากรณ์บางชนิดที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาการชั้นสูง ปีการศึกษา 2510. ปริญญาโท กศ.ม.กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2521.

- ลำพอง บุญช่วย. การสอนเชิงระบบ. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาองกรณ์ ปทุมธานี, 2531.
- วไลพร คุโณทัย. หลักการสอน. กรุงเทพฯ : กองส่งเสริมวิทยฐานะครู กรมการฝึกหัดครู, 2530.
- วางแผนพัฒนาคนและสังคม, คณะอนุกรรมการ. แผนพัฒนาคนและสังคมในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 – 2544). กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2539.
- วัฒนาพร ระวังทุกข์. แผนการสอน. กรุงเทพฯ : แอล ที เพรส, 2542.
- _____. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : บริษัทต้นอ่อน 1999 จำกัด, 2541.
- วิชาการ,กรม. เอกสารปรับปรุงหลักสูตร. กรุงเทพฯ : มป.พ.ม.ป.ป.(อัดสำเนา), 2521.
- วิชัย วงศ์ใหญ่. พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 2. ม.ป.ท., 2523.
- วิโรจน์ ลิ้มสกุล. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกช่างไม้ไฟฟ้ากำลัง เขตการศึกษา 4. ปริญญาการศึกษา มหาวิทยาลัย บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2543.
- ศึกษธิการ ,กระทรวง. แนวดำเนินงานโครงการปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคนให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับจังหวัด. กรุงเทพฯ : การศาสนา,ม.ป.ป.
- _____. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533). พิมพ์ครั้งที่ 2.กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว, 2535.
- _____. แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระยะที่ 8 (พ.ศ.2540 – 2544) ของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว, 2541.
- _____. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ : กรมการศาสนา, 2542.
- สไว พักขาว. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. โครงการตำราวิชาการราชภัฏเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเจริญพระชนมพรรษา, 2542.
- สไว เขียมแก้ว. จิตวิทยาในห้องเรียน. กรุงเทพฯ : มิตรสยาม, 2528.
- สามัญศึกษา,กรม. แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระยะที่ 8 (พ.ศ.2540 – 2544). กรุงเทพฯ : กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา, 2539.

- สายวรุณ บุญคง. องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน : การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- สุจิตรา บัวคำภา. การศึกษาการสอนจรรยาวิชาด้วยการใช้และไม่ใช้การแสดงบทบาทสมมติในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. ถ่ายเอกสาร
- สุนีย์ ใจเหล็ก. การศึกษาพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางของครูอาจารย์โรงเรียนปะเหลียนผดุงศิษย์ จังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2541.
- สุพิน บุญชูวงศ์. หลักการสอน. กรุงเทพฯ : ฝ่ายเอกสารตำรา สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2539.
- สุภา ทองสมบัติ. ศึกษาความต้องการของนักเรียนเกี่ยวกับรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนสตรีภูเก็ต สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดภูเก็ต. วิทยานิพนธ์ คบ. ครุศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2543.
- สุภาพ จันทราช. ศึกษาความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2541.
- สุมน อมรวิวัฒน์. “ครูที่ไม่สอนจะเป็นครูหรือ”, คิดอย่างครู หน้า 70. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโกมลคีมทอง, 2528.
- สุพล วัจนินธุ์. “แนวการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง”, สารพัฒนาหลักสูตร 16 (27) : 28 – 42 ; ตุลาคม – ธันวาคม 2539.
- สุรพันธ์ ยันต์ทอง. การบริหารโรงเรียนนวัตกรรมเทคนิค ประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : การศึกษากรรณการศาสนา, 2533.
- สุวรรณี ศรีคุณ. ชุดการสอนวิชาศึกษา 435 ทักษะและเทคนิคการสอน. นครราชสีมา : โครงการตำรา วิทยาลัยครูนครราชสีมา, 2527.
- สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ. เรียนรู้สู่ครูมืออาชีพ. กรุงเทพฯ : ที.พี.พรินท์, 2543.
- สมนึก นนทิจันทร์. วิจัยเชิงปฏิบัติการ. สุรินทร์ : ชมรมส่งเสริมการศึกษาและพัฒนาวิชาชีพครู, 2538.
- สมทรง ชุมรักษ์. ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาในหลักสูตรท้องถิ่นของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2542.
- สมบูรณ์ เข็ดพงษ์ และ สำเริง บุญเรืองรัตน์. การวัดความถนัด. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.

สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหาร. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2533.

ส่งเสริมวิทยฐานะครู ศูนย์การศึกษาสำหรับครูทางวิทยุไปรษณีย์, กอ. หลักการสอน. กรุงเทพฯ :
ศูนย์การพิมพ์สำหรับครูทางวิทยุไปรษณีย์ กอส่งเสริมวิทยฐานะครู กรมการฝึกหัดครู,
2530.

สำเนา ศรีบุญแก้ว. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างการสอน
แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-
วิโรฒ ประสานมิตร, 2532. ถ่ายเอกสาร

หรรษา ทับสี. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการเรื่อง การวิจัยทางการศึกษาและการวิจัยที่
เกี่ยวข้องกับการศึกษา เล่ม 1. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ, 2533.

อดิษฐ์ กำแหง. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2525.

อรุณ สมชัย. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่สอน
ด้วยบทเรียนที่ใช้สื่อประสมกับการสอนปกติ และศึกษาทัศนคติต่อบทเรียนใช้สื่อ
ประสม. กรุงเทพฯ : ปรินญาณินพนธ์ ปรินญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโร, 2522.

อรรถัย มูลคำ และ คนอื่น ๆ . CHILD CENTRE : STORYLINE METHOD : การบูรณาการหลัก
สูตรและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : ที พี พีรินทร์, 2542.

อุทัย ธรรมเชโต. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2531.

เอกชัย กี่สุขพันธ์. หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อนงค์ศิลป์การพิมพ์
, 2527.

Mehrens, W.A. et al. Measurement and Evaluation in Education and Psychology.

New York : Holt, Rinehart and Winston, 1973.

Traves, Robert M.W. Education Measurement. New York : Macmillan, 1958.

Edwards, M.P. and L.E. Tyler, "Intelligence, Creativity and Achievement in among Selective
Public Junior High School". Journal of Education Psychology, 1965.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.
หนังสือขอความอนุเคราะห์

(สำเนา)

สถาบันราชภัฏภูเก็ต

อ.เมือง จ.ภูเก็ต

830000

วันที่ 5 สิงหาคม 2544

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนขจรเกียรติศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ปฏิทินการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 1 ชุด

ด้วยข้าพเจ้านางสาวเมธัสา เขียรศรีพจมาน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ชั้นปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยทักษิณ กำลังดำเนินการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียนขจรเกียรติศึกษา จังหวัดภูเก็ต

ในการนี้ จึงขอให้ท่านแจ้งนักเรียนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างตามปฏิทินที่แนบ ให้ความร่วมมือ ในการตอบการสัมภาษณ์ตามวันเวลาที่กำหนดด้วย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวเมธัสา เขียรศรีพจมาน)

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกบริหารการศึกษา

ภาคผนวก ข.
กรอบคำถามเพื่อการสัมภาษณ์

กรอบคำถามเพื่อการสัมภาษณ์

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบทดลอง
  - นักเรียนเข้าใจว่าการจัดการเรียนการสอนแบบทดลอง หมายถึงอะไร อย่างไร
  - นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบทดลองอย่างไร
  - นักเรียนมีความพอใจในการจัดการเรียนการสอนแบบทดลองหรือไม่ อย่างไร
  - นักเรียนคิดว่าถ้าไม่มีการจัดการเรียนการสอนแบบทดลอง จะส่งผลอย่างไร
2. การจัดการเรียนการสอนแบบจำลองสถานการณ์
  - นักเรียนเข้าใจว่าการจัดการเรียนการสอนแบบจำลองสถานการณ์ หมายถึงอะไร อย่างไร
  - นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบจำลองสถานการณ์อย่างไร
  - นักเรียนตั้งใจเรียนเมื่อจัดการเรียนการสอนแบบจำลองสถานการณ์หรือไม่ อย่างไร
  - นักเรียนคิดว่าหากไม่มีการจัดการเรียนการสอนแบบจำลองสถานการณ์ จะส่งผลต่อการเรียนอย่างไร
3. การจัดการเรียนการสอนแบบใช้ชุดการสอน
  - นักเรียนเข้าใจการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ชุดการสอนหรือไม่ อย่างไร
  - นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ชุดการสอนอย่างไร
  - นักเรียนเข้าใจว่าการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ชุดการสอนมีความสำคัญอย่างไร
  - นักเรียนคิดว่าการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ชุดการสอนจะส่งผลต่อการเรียนอย่างไร

2. เกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

2.1 ประวัติโดยสังเขปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ.....

ชั้นประถมศึกษาปีที่.....

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....

2.2 พฤติกรรมการให้สัมภาษณ์

การตอบคำถาม.....

การแสดงความคิดเห็น.....

อารมณ์และการแสดงออก.....

ความเชื่อมั่นในตนเอง.....

3. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวเมธัสา เขียวศรีพจมาน)

ผู้วิจัย

แบบบันทึกการสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 โรงเรียนขจรเกียรติศึกษา จังหวัดภูเก็ต

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

วันที่.....เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

1. การจัดการเรียนการสอนแบบทดลอง

1.1 ความคิดเห็น.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1.2 ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. การจัดการเรียนการสอนแบบจำลองสถานการณ์

2.1 ความคิดเห็น.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.2 ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

3. การจัดการเรียนการสอนแบบใช้ชุดการสอน

3.1 ความคิดเห็น.....

.....

.....

.....

3.2 ข้อเสนอแนะ.....

.....

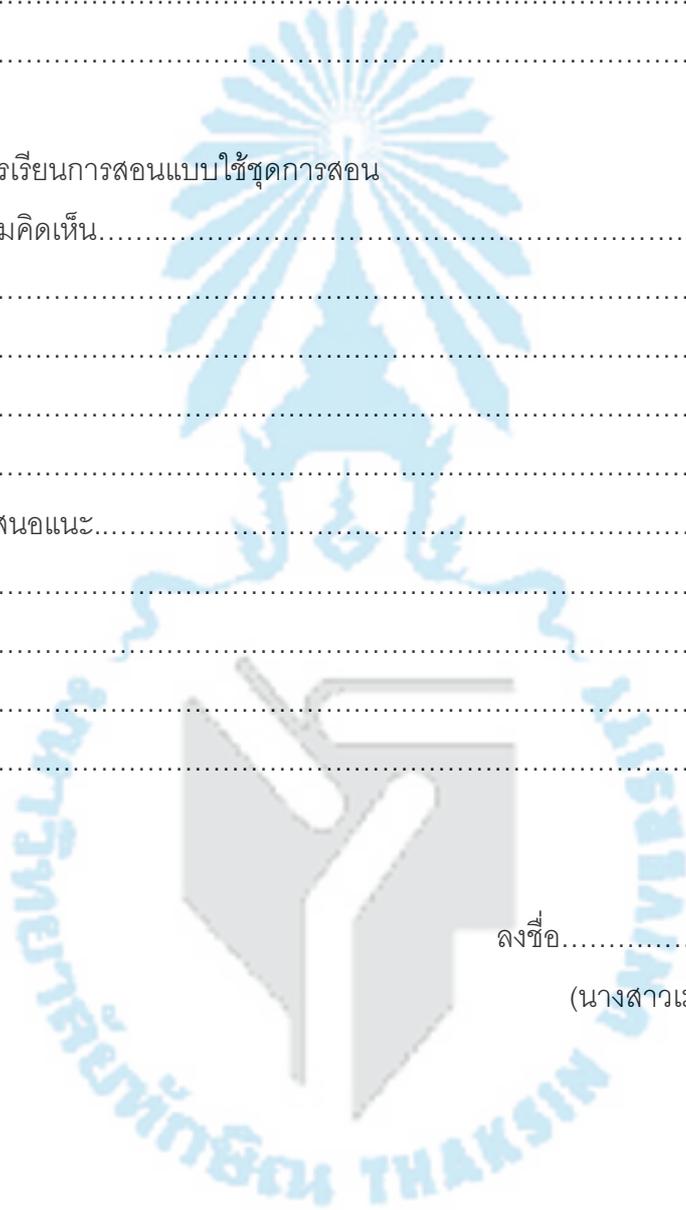
.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวเมธัสา เขียวศรีพจมาน)

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ค.
ข้อมูลการสัมภาษณ์

ข้อมูลการสัมภาษณ์

จากการรวบรวมข้อมูลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 โรงเรียนขจรเกียรติศึกษา จังหวัดภูเก็ต ปีการศึกษา 2544 ในกลุ่มตัวอย่าง 24 คน ด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview) โดยวิธีสัมภาษณ์แบบรายบุคคล (individual interview) ประกอบการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (non-participation observation) สามารถประมวลผลได้ดังนี้

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบทดลอง

จากการสัมภาษณ์นักเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 24 คน ได้ให้ทัศนะตรงกันว่า นักเรียนทุกคนมีความพอใจในการจัดการเรียนการสอนแบบทดลอง โดยให้เหตุผลว่า การเรียนการสอนแบบทดลองเป็นการศึกษาค้นคว้าและลงมือทำสิ่งต่าง ๆ เช่น พืช สัตว์ มาทดลองในสิ่งที่ตนเองต้องการรู้ และได้เห็นผลการทดลอง ถ้าหากไม่เห็นผลการทดลองก็ทดลองใหม่ ซึ่งจะทำให้เรามีความรู้กว้างขึ้น นอกจากนี้แล้วยังเป็นการฝึกการสังเกต มีการบันทึกข้อมูล การสรุปผล การวิเคราะห์ข้อมูล และการอภิปรายผล ทำให้นักเรียนได้ใช้ความคิดประกอบกับผลการทดลองที่ได้พบจริง เมื่อได้มีการอภิปรายผลของแต่ละกลุ่มในชั้นเรียน ในบางครั้งผลการทดลองของกลุ่มตนเองกับเพื่อนอาจมีข้อแตกต่างกันก็ทำให้ได้ความรู้เพิ่มขึ้นอีก จึงรู้สึกสนุกและชอบการเรียนแบบทดลอง เป็นการพบเห็นสิ่งใหม่ ๆ ด้วยตนเอง และสามารถนำผลที่ได้ ตลอดจนขั้นตอนการทดลองต่าง ๆ เช่น การสังเกต การสรุปผล การวิเคราะห์ เป็นต้น นำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของตนเองได้

ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อเสนอแนะว่า การเรียนการสอนแบบทดลองทำให้นักเรียนมีความสุข มีความสนุก และเพลิดเพลินกับสิ่งที่ตนเองเป็นผู้ค้นคว้า ซึ่งเป็นการเรียนการสอนในห้องเรียนโดยครูผู้สอน ดังนั้น โรงเรียนน่าจะมีการจัดงานแสดงผลงานการทดลองของนักเรียนในวันสำคัญต่าง ๆ หรือ จัดงานนิทรรศการแสดงผลการทดลองของนักเรียนแต่ละชั้นเรียน ก็จะเป็นการปลูกฝังและเสริมสร้างกำลังใจให้นักเรียนทางอ้อม ในการที่จะทำการทดลอง หรือ ศึกษาค้นคว้าเรื่องต่างๆ ด้วยตนเอง แล้วนำมาเสนอและแสดงให้เพื่อนนักเรียนในโรงเรียนได้เรียนรู้ ทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจได้

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบจำลองสถานการณ์

จากการสัมภาษณ์นักเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 24 คน ได้ให้ทัศนะตรงกันว่า

การจัดการเรียนการสอนแบบจำลองสถานการณ์เป็นการฝึกให้นักเรียนกล้าแสดงออก ได้ทำงานร่วมกันระหว่างเพื่อนในชั้นเรียน เป็นการเปลี่ยนบรรยากาศในชั้นเรียนให้น่าสนใจ ไม่น่าเบื่อหน่าย เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และการสรุปบทเรียนตอนท้ายเรื่องก็ทำให้นักเรียนได้รับความรู้และเข้าใจได้ แต่นักเรียนมีความพอใจในการเรียนการสอนแบบจำลองสถานการณ์ค่อนข้างน้อย เนื่องจากการแสดงจำลองสถานการณ์เป็นจำลองสถานการณ์ตามบทเรียนเพียงอย่างเดียว โดยเฉพาะบทเรียนวิชาภาษาไทย เช่น เรื่องพระอภัยมณี เรื่องสังข์ทอง ดังนั้น ครูควรนำเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ การใช้ชีวิตประจำวัน เช่น การคบเพื่อน การป้องกันยาเสพติด การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ฯลฯ มาเป็นเรื่องที่นักเรียนจะต้องจำลองสถานการณ์เพื่อเป็นประโยชน์แก่ตัวนักเรียนเองและเพื่อนในชั้นเรียน

ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อเสนอแนะว่า อยากให้นักเรียนมีความพยายามและตั้งใจในการเรียนแบบจำลองสถานการณ์มากขึ้น เพื่อจะทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจเรื่องที่จำลองสถานการณ์นั้นได้อย่างละเอียดและแท้จริง สำหรับเรื่องที่จะนำมาจำลองสถานการณ์นั้น นักเรียนน่าจะเป็นผู้เสนอความคิดที่ว่านักเรียนต้องการเรียนรู้เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันนอกเหนือจากในบทเรียนแก่ครูผู้สอน ซึ่งครูผู้สอนก็ควรรับฟังความคิดเห็นที่นักเรียนนำเสนอเพื่อการเรียนการสอนจะได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ นักเรียนเป็นคนเก่งและเรียนได้อย่างมีความสุข

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ชุดการสอน

จากการสัมภาษณ์นักเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 24 คน ได้ให้ทัศนะตรงกันว่านักเรียนมีความพอใจและตื่นตัวกับการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ชุดการสอน โดยเฉพาะการแบ่งกลุ่มย่อยที่ให้นักเรียนซึ่งเป็นสมาชิกของแต่ละกลุ่มได้แสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน นอกจากนี้การใช้อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนก็ทำให้น่าสนใจ ไม่น่าเบื่อหน่าย สามารถเข้าใจเนื้อหาของบทเรียนได้ง่ายขึ้นด้วยเทคนิคการสอนต่าง ๆ ของครูผู้สอน ซึ่งนักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน

ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อเสนอแนะว่า ในการเรียนการสอนแบบใช้ชุดการสอนนั้น นอกจากครูผู้สอนจะนำอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนมาใช้ในชั้นเรียนแล้ว น่าจะมีการแบ่งกลุ่มนักเรียนโดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอเรื่องที่ต้องการให้ความรู้แก่เพื่อนในชั้นเรียนแล้วทำอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนประกอบการนำเสนอของกลุ่มตนเอง ซึ่งเพื่อนในชั้นเรียนจะได้ความรู้โดยผ่านอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน เป็นการฝึกให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ มีความสนใจใคร่รู้ และมีความสุขกับการเรียน

ภาคผนวก ง.
รายนามกลุ่มตัวอย่าง

รายนามกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 โรงเรียนขจรเกียรติศึกษา
จังหวัดภูเก็ต ปีการศึกษา 2544

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 59 ลงมา

1. ด.ช.วรากร   แห่งงอ
    ให้สัมภาษณ์วันที่ 6 สิงหาคม 2544   เวลา 12.30 น.
2. ด.ช.พิพัฒน์   ลิมปานนท์
    ให้สัมภาษณ์วันที่ 6 สิงหาคม 2544   เวลา 12.47 น.
3. ด.ญ.ทิพย์ภาพร   นาทัง
    ให้สัมภาษณ์วันที่ 6 สิงหาคม 2544   เวลา 13.05 น.
4. ด.ญ.อรพินท์   คณะแมน
    ให้สัมภาษณ์วันที่ 6 สิงหาคม 2544   เวลา 13.25 น.

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 60 – 69

1. ด.ช.ณัฐวุฒิ   แก้วสำลี
    ให้สัมภาษณ์วันที่ 16 สิงหาคม 2544   เวลา 12.30 น.
2. ด.ช.เจริญศักดิ์   สมพร
    ให้สัมภาษณ์วันที่ 16 สิงหาคม 2544   เวลา 12.45 น.
3. ด.ญ.ธัญญารัตน์   ชาวเล็ก
    ให้สัมภาษณ์วันที่ 16 สิงหาคม 2544   เวลา 13.13 น.
4. ด.ญ.ลัดดาวัลย์   ชูปาน
    ให้สัมภาษณ์วันที่ 16 สิงหาคม 2544   เวลา 13.30 น.

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 70 ขึ้นไป

1. ด.ช.อนุสรณ์   บุญพัฒน์
    ให้สัมภาษณ์วันที่ 23 สิงหาคม 2544   เวลา 12.30 น.
2. ด.ช.ชานนท   กู่ปิ่นไพฑูรย์
    ให้สัมภาษณ์วันที่ 23 สิงหาคม 2544   เวลา 12.44 น.
3. ด.ญ.วลัยพร   ทองแท่ง

- ให้สัมภาษณ์วันที่ 23 สิงหาคม 2544 เวลา 13.00 น.
4. ด.ญ.ปริยาภรณ์ คูยี่
ให้สัมภาษณ์วันที่ 23 สิงหาคม 2544 เวลา 13.22 น.

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 59 ลงมา

1. ด.ช.สิทธิโชค ธองเย็นชั่ง
ให้สัมภาษณ์วันที่ 10 สิงหาคม 2544 เวลา 12.30 น.
2. ด.ช.จักรี อวยชัย
ให้สัมภาษณ์วันที่ 10 สิงหาคม 2544 เวลา 12.45 น.
3. ด.ญ.อลิษาเบท สมบัติไพศาล
ให้สัมภาษณ์วันที่ 10 สิงหาคม 2544 เวลา 13.08 น.
4. ด.ญ.อารดา เกื้อกุล
ให้สัมภาษณ์วันที่ 10 สิงหาคม 2544 เวลา 13.30 น.

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 60 – 69

1. ด.ช.กัณตภณ ชัยเดช
ให้สัมภาษณ์วันที่ 17 สิงหาคม 2544 เวลา 12.30 น.
2. ด.ช.เทวภฤต จันทรพิชญ์
ให้สัมภาษณ์วันที่ 17 สิงหาคม 2544 เวลา 12.50 น.
3. ด.ญ.ชุลีพร จงสำเริง
ให้สัมภาษณ์วันที่ 17 สิงหาคม 2544 เวลา 13.10 น.
4. ด.ญ.จุฬาลักษณ์ บุญรัตน์
ให้สัมภาษณ์วันที่ 17 สิงหาคม 2544 เวลา 13.27 น.

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 70 ขึ้นไป

1. ด.ช.ภาณุมาศ ผสมทรัพย์
ให้สัมภาษณ์วันที่ 24 สิงหาคม 2544 เวลา 12.30 น.
2. ด.ช.กำธร มานะสุนทรธรรม
ให้สัมภาษณ์วันที่ 24 สิงหาคม 2544 เวลา 12.54 น.

3. ด.ญ.พนิดา เมฆถาวรสวัสดิ์
ให้สัมภาษณ์วันที่ 24 สิงหาคม 2544 เวลา 13.15 น.
4. ด.ญ.เอมอร ตันติธากร
ให้สัมภาษณ์วันที่ 17 สิงหาคม 2544 เวลา 13.40 น.

บทคัดย่อ

ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 โรงเรียนขจรเกียรติศึกษา จังหวัดภูเก็ต

บทคัดย่อ
ของ
เมธัสา เถียรศรีพจมาน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ตุลาคม 2544

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 โรงเรียนขจรเกียรติศึกษา จังหวัดภูเก็ต ปีการศึกษา 2544 ตามตัวแปรระดับชั้นเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 โรงเรียนขจรเกียรติศึกษา ปีการศึกษา 2544 จำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบทดลองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 59% ลงมา , 60 – 69% และ 60% ขึ้นไป มีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนแบบทดลองเป็นการเรียนการสอนที่ทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจบทเรียนได้โดยง่ายและด้วยตนเอง ทำให้มีความสุข สนุกสนานและเพลิดเพลินมากเมื่อได้ทำการทดลองสิ่งต่าง ๆ

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบจำลองสถานการณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 59% ลงมา , 60 – 69% และ 60% ขึ้นไป มีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนแบบจำลองสถานการณ์เป็นการเรียนการสอนที่ทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนไม่จำเจ ได้ฝึกความกล้าแสดงออก แต่ข้อคิดที่สามารถวิเคราะห์ได้ไม่ชัดเจนเท่าที่ควร ครูจึงต้องสรุปบทเรียนอีกครั้งหนึ่งจึงจะเข้าใจ ซึ่งเรื่องส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องที่อยู่ในบทเรียน และต้องการให้นำเรื่องที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ปัจจุบันมาเป็นประโยชน์มากกว่า

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ชุดการสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 59% ลงมา , 60 – 69% และ 60% ขึ้นไป มีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ชุดการสอนเป็นการเรียนการสอนที่ทำให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ทั้งจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้กับเพื่อนในกลุ่มย่อย และการบรรยายของครู ทำให้เข้าใจในบทเรียนมากขึ้นและเป็นการเรียนการสอนที่น่าสนใจ

ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญที่สามารถใช้ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขจรเกียรติศึกษา คือ จัดการเรียนการสอนที่น่าสนใจและสนองความต้องการการเรียนรู้ของนักเรียน โดยให้นักเรียนเสนอสิ่งที่ต้องการเรียนรู้และฝึกให้นักเรียนมีทักษะทางด้านต่าง ๆ ได้แก่ การคิด การวิเคราะห์ การแก้ไขปัญหา ความคิดสร้างสรรค์ และ ความรับผิดชอบ ทั้งนี้ต้องคำนึงว่านักเรียนมีความสุขและเพลิดเพลินกับการเรียนการสอน

A STUDY OF PRATHOMSUKSA 5 AND 6 STUDENTS' OPINIONS REGARDING
TEACHING AND LEARNING WITH AN EMPHASIS ON LEARNER-CENTER
AT KHAJORNKIATSUKSA SCHOOL, PHUKET PROVINCE

AN ABSTRACT

BY

METASSA TIENSRIPOJAMARN

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Education degree in Educational Education
at Thaksin University

October 2001

This research studied the opinions regarding teaching and learning with an emphasis on learner-center of Prathomsuksa 5 and 6 students at Khajornkiatsuksa School in the academic year 2001, according to the variables of grade level and learning achievement.

The research sample subjects were 24 Prathomsuka 5 and 6 students. The data collection instrument consisted of non-participating observations and interviews.

The results indicated that:

1. The students who had learning achievement below 59%, 60-69% and 60% up thought that the teaching and learning through experiments helped them to understand the lessons better and they had opportunities to experiment by themselves. This made them happier and they also had more fun when they could experiment on their own.

2. The students who had learning achievement below 59%, 60-69% and 60% up thought that the teaching and learning through simulation was good because the learning atmosphere was not repetitious. Students were more willing to participate and act out. However, there were certain unclear ideas that the students would like their teachers to summarize the essence for them. Most of these are lessons in their textbooks. The students wanted their teachers to teach them about current situations that are more useful and practical.

3. The students who had learning achievement below 59%, 60-69% and 60% up thought that the use of instructional sets helped all of them to participate in classroom activities, to learn by themselves, to learn in small groups and from the teachers' lectures. They could understand the lessons more and the teaching and learning was interesting.

Suggestions regarding teaching and learning with an emphasis on learner-center were as follows. The teaching and learning should be interesting and it should answer the needs of the students by having them suggest things that they want to learn. The teachers should provide the students with opportunities to apply and practice using their skills in these areas: thinking, analyzing, problem solving, creative thinking, and being responsibility with an awareness of helping them to enjoy learning.

